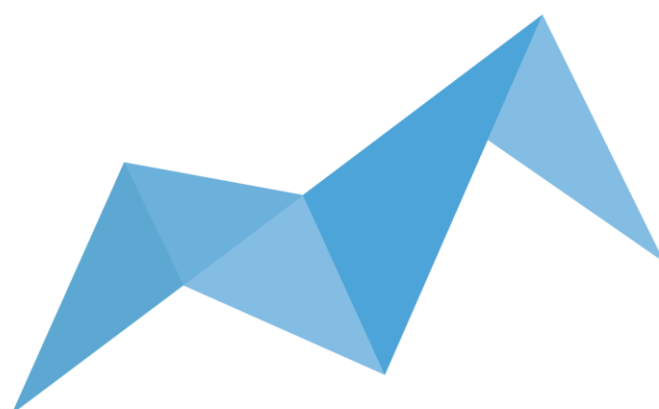

Niilo Mäki
INSTITUUTTI

Niilo Mäki -säätö
VUOSIKERTOMUS 2019

Hallintoneuvoston vahvistama 27.4.2020

Sisällys

1.	Kooste Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2019	4
2.	Hanketoiminta vuonna 2019	10
3.	Lastentutkimuslinikka	27
4.	Koulutus ja julkaisutoiminta	29
5.	Hallinto- ja tukipalvelut.....	37
6.	Yhteistyö Suomessa	39
7.	Kansainvälinen toiminta	41

Liitteet

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin julkaisuluettelo 2019

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2019

Liite 3. Niilo Mäki -säätiön valtuuskunta ja hallitus 2019

1. Kooste Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2019

Niilo Mäki Instituutti on yksi merkittävimmistä oppimisvaikeusalan toimijoista Suomessa. Instituutin toiminnan vahvoja arvoja ovat tutkimusperustaisuus, aktiivinen ja laadukas tutkimus- ja kehittämistoiminta, henkilöstön osaaminen ja asiantuntijuus sekä korkealuokkainen koulutus- ja julkaisutoiminta. Asiantuntijoiden työ luo uusia tutkimustuloksia, toimintamalleja, menetelmiä, materiaaleja ja muita tuotoksia, joita voidaan soveltaa käytännön toimijoiden tueksi. Niilo Mäki -säätiön vahvuus on erityisesti toiminnan tutkimusperustaisuus, mikä ilmenee myös muiden järjestöjen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Toiminnan ydinajatuksena on vahva tutkimuksen ja käytännön yhteistyö. Tätä on toteutettu jo 30 vuoden ajan muun muassa Perheneuvolan ja Niilo Mäki Instituutin yhdessä ylläpitämän Lastentutkimusklinikan kautta.

Olennaiset tapahtumat vuonna 2019

Vuonna 2019 Niilo Mäki -säätiö sr:n (rekisteröity säätiö) toiminta kohdentui sääntöjensä mukaisesti lasten ja nuorten neuropsykologisen arvioinnin ja kuntoutuksen kehittämiseen. Säätiön ylläpitämän Niilo Mäki Instituutin keskeisenä tehtävänä on lasten ja nuorten oppimisvaikeuksien ja kehityksen erityishäiriöiden tutkimus ja niihin liittyvä arvioinnin ja kuntoutusmenetelmien kehittäminen, julkaisu ja kokeileminen, sekä alan asiantuntijoiden täydennyskoulutus. Niilo Mäki Instituutin toiminta vaikuttaa ja kohdentuu erityisesti oppimisvaikeuksia kohdanneisiin lapsiin ja nuoriin, heidän perheisiinsä, oppimisvaikeuksia työssään kohtaaviin ammattilaisiin, alalla toimiviin järjestöihin sekä oppilaitoksiin.

Niilo Mäki –säätiön vuoteen 2020 määritelty strategiatyö on kiteytetty seuraaviksi tavoitteiksi: *vahva tutkimusosaaminen, kansainvälisyys, aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen sekä tehokkaat ja joustavat toimintamallit*. Niilo Mäki -säätiön toimintaa on toteutettu näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vahva tutkimus- ja kehittämisosaaminen

Oppimisvaikeuksiin liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta on Niilo Mäki -säätiön ja sen ylläpitämän Niilo Mäki Instituutin ydintoimintaa. Työtä tehdään hankkeisiin ja projekteihin saadulla rahoituksella. Niilo Mäki Instituutissa oli vuonna 2019 käynnissä 19 avustuksen saanutta tutkimus- tai kehittämishanketta (vuonna 2018 17 hanketta) sekä viisi Opetushallituksen tukemaa opetustoimen henkilöstökoulutushanketta (vuonna 2018 seitsemän hanketta). Niilo Mäki -säätiön hallintoa ylläpidettiin pääosin STEA:n yleisavustuksella, hankkeilta kerätyillä yleiskustannusosuuksilla ja koulutus- ja julkaisutoiminnan tuotoilla. Yleiskulua (15 % kuluista ja kokonaiskustannusmallia noudattavien hankkeiden osalta 55-70 %) perittiin kaikilta hankkeilta, joiden rahoittajan säännöt eivät sitä erikseen kieltäneet. Yleiskustannusosuudella katettiin hankkeille yhteisiä kuluja (mm. yhteiset tilat, hallinnon ja tukipalvelujen henkilöstökuluja, työterveys, siivous, yritysvakuutukset, työkykyä ylläpitävät toimet, virkistystoimet).

Digitaalisuus on painottunut Niilo Mäki Instituutin toiminnassa yhä enemmän ja siihen panostetaan myös jatkossa. Digitaalisuus konkretisoituu mm. digitaalisen arvioinnin mahdollistavassa Arvio-ympäristössä ja siihen kehitetyissä menetelmissä (Digilukiseula), YLE Pikku2:n kanssa tehtävässä pelinkehitystyössä, Ekapelin, Neuren ja LukiMatin kehittämisessä, eTaleAfrica-oppimisympäristössä ja tutkimuksissa käytettävien arviointimenetelmien kehittämisessä.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA myönsi Niilo Mäki -säätiölle edellisten vuosien tavoin yleisavustuksen säätiön perustoiminnan ylläpitämiseen (Ay5). STEA:n yleisavustus tulee todennäköisesti vähenemään noin puoleen nykyisestä vaiheittain vuoteen 2022 mennessä.

STEA:n avustamaa hanketoimintaa oli varhaiskasvatukseen kohdentuvan *Leikitään ja keskitytään* (C2684) -hankkeen jatkuminen, kohdennettu avustus (AK4398) *Lukumummi ja -vaari toiminnan levittämiseen* ja C-hanke (C4278) *Työikäisten hahmottamisen kuntoutus – Hahku-T*.

LukiMat-palvelun sisältöjen kehittäminen jatkui Suomen Kulttuurirahaston avustuksella *Matematiikan oppimis- ja arviointiympäristö Neuren kehittämistä*. Hanke päättyy alkuvuonna 2020.

Tartu tarinaan-hanke jatkui Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen rahaston tuella vuoden 2019 ja se sai lisärahoituksen, jolla hanketoiminta päättyi keväällä 2020. Hankkeen tavoitteena on lisätä alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä kiinnostusta lukemista ja kirjoja kohtaan.

YLE Pikku Kakkosen kanssa kehitetty Pikku Kakkosen eskarisovellukseen tuleva lukemispelin (*Puuhapeli*) valmistui ja julkaistiin Pikku Kakkosen eskarisovelluksessa. Yhteistyötä jatkettiin englanninkielen varhaiseen harjoitteluun tarkoitetun sovelluksen kehittämisellä.

OPH:n rahoittamassa *Kielitaito kuuluu kaikille* -hankkeessa kehitetty englanninkielen äännetietoisuuden arviointi- ja harjoitusmateriaali Land Ahoy! -julkaistiin maksuttomana verkosta saatavana materiaalina.

Niilo Mäki Instituutti toteutti opetus- ja kulttuuriministeriön kärkihankkeeseen liittyvän *Uteliäs luokka* -pilotin oppilaiden, opettajien ja vanhempien kyselylomakkeiden aineistonkeruun ja tutkimuksen. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Skope ry:n kanssa. Tutkimushankkeen tulokset esiteltiin opetus- ja kulttuuriministeriön osastolla Educa-messuilla 2020.

Niilo Mäki Instituutti toteutti ja julkaisi omalla rahoituksellaan nuorten ja aikuisten lukiseulan uudistamisen ja digitalisoinnin sekä siihen liittyvän normiaineiston keruun. Digilukiseula julkaistiin myytävänä digitaalisena tuotteena elokuussa 2019. Digilukiseulan seuraavaa versiota (yläkoulu ja/tai alakoulu) ryhdyttiin suunnittelemaan.

Oppimisvaikeuksien arviointi ja tukeminen suomenruotsalaisissa kouluissa ja päiväkodeissa -hanke (ILS) jatkui vuonna 2019 Svenska Kulturfonden, Svenska Folkskolans Vänner ja Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne -säätiöiden yhteisrahoituksella. Hanke sai myös kolmivuotisen jatkorahoituksen, joka mahdollistaa ruotsinkielisten lukemisen ja tarkkaavuuden arviointi ja tukimenetelmien tutkimuksen ja kehittämisen sekä ainutlaatuisen pitkittäisaineiston keräämisen.

Suomen Akatemian tukemia tutkimushankkeita oli vuonna 2019 käynnissä kolme: ReadDrama (Akatemiatutkijan hanke: *Projektimuotoisen lukuteatterin vaikuttavuus lukivaikeuskuntoutuksessa*) sekä siihen liittyvän tutkimusryhmän perustamiseen tarkoitettu ReadMore (Projektihanke: *Lukuteatteri lukivaikeuskuntoutuksen tukena*) ja DysGeBra (*Dyslexia: genes, brain functions, interventions*), joka päättyi syksyllä 2019.

EU:n Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Network (ITN) -hanke *Neo-Prism-C (Neurodevelopmental Optimal-Predictors Risk Factors and Intervention from a systems approach to maladjustment in children)* käynnistyi ja siihen rekrytoitiin tohtoriopiskelija. Vuosille 2019-2022 ajoittuva tohtorikoulutushanke on Kyproksen yliopiston vetämä ja Niilo Mäki -säätiö on mukana hankekonsortiossa.

Ulkoasianministeriö myönsi jatkoa *eTaleAfrica* -kehitysyhteistyöhankkeelle vuosiksi 2019-2022. Hankkeessa järjestettiin kaksi workshopia (yksi Jyväskylässä ja yksi Namibiassa). Hankkeen kumppaneina toimivat University of Zambia (Sambia), University of Namibia (Namibia), Kenya Institute of Special Education (Kenia) ja Archbishop Mihayo University College of Tabora (Tansania) sekä Jyväskylän ja Helsingin yliopistot.

Yhteistyössä Grönlannin opetusviraston ja Jyväskylän yliopiston kanssa toteutettiin *grönlanninkielinen versio GraphoLearn-oppimispelistä*. Peliin liittyvä tutkimus käynnistyi Grönlannissa syksyllä 2019.

Prokoulu -toimintamallista kehitettiin ”hybridiprojekti”, jossa koulutus- ja hanketoiminta liittyvät kiinteästi toisiinsa. Prokoulu-mallin käyttöönottavat kunnat hankkivat ja sitoutuvat kolmivuotiseen projektiin, jossa kehitetään kunnan koulujen toimintakulttuuria positiivista käyttäytymistä tukevaksi. Prokoulu-hybridiprojekteja on lähdetty vuoden 2019 aikana toteuttamaan neljässä kunnassa ja vuoden 2020 alussa on käynnistymässä kaksi projektia lisää.

Niilo Mäki Instituutin hankkeisiin tai aineistoihin liittyviä väitöskirjoja valmistui kaksi: Mika Paanasen psykologian väitöskirja *Mastering learning situations: self-regulation, executive functions and self-regulatory efficacy among elementary school pupils* ja Anna-Kaija Elorannan psykologian väitöskirja *A follow-up study of childhood learning disabilities. Pathways to adult-age education, employment and psychosocial wellbeing*.

Vuoden 2016 loppuun asti rahoitetun *Oppimisvaikeuksien pysyvyys* -hankkeen aineiston käsittely jatkoivatöskirjan tekemiseen tarkoitettua apurahan turvin.

Aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen

Koulutus ja julkaisutoiminta on keskeinen osa Niilo Mäki -säätiön yleishyödyllistä toimintaa lasten ja nuorten neuropsykologisen arvioinnin ja kuntoutuksen kehittämiseksi. Koulutusta järjestettiin valtakunnallisesti NMI:n omina maksullisina koulutuksina sekä tilauskoulutuksina ja Opetushallituksen rahoittamina koulutuksina. Koulutuksissa hyödynnettiin verkkokoulutuksen tarjoamia mahdollisuuksia.

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin ilmestyi 4 kertaa ja niiden lisäksi ilmestyi ensimmäinen ruotsinkielinen numero *NMI Bulletin Svenskspråkigt specialnummer 2019*. Lehden päätoimittajana on KT Sirpa Eskelä-Haapanen Jyväskylän yliopistosta.

Koulutus- ja julkaisutiedote julkaistiin sähköisesti kaksi kertaa vuodessa ja lisäksi siitä otettiin pieni painos painettuna. NMI:n toiminnasta, tapahtumista, julkaisuista ja koulutuksista tiedotettiin myös kuukausittain ilmestyvällä kuukausikirjeellä (noin 26 000 vastaanottajaa), tarpeen mukaan täsmätiedotuksin sekä yhä enenevässä määrin sosiaalisessa mediassa (Facebook, Twitter ja Instagram). Lisäksi lukuisissa alan ammattihenkilöstölle kohdennetuissa tapahtumissa on esitelty Niilo Mäki Instituutin julkaisuja ja toimintaa. Niilo Mäki Instituutin verkkosivut uudistettiin 2019 ja sivujen uudistamisen yhteydessä laadittiin myös englanninkieliset verkkosivut. Lisäksi verkkokaupassa mahdollistettiin verkkomaksaminen.

Elokuussa 2019 järjestettiin lapsille ja perheille suunnattu avoin ja maksuton Opin ja osaan -tapahtuma Mäki-Matin perhepuistossa. Toimintapäivä toteutettiin yhteistyössä järjestö- ja muiden kumppaneiden kanssa.

Jyväskylän kaupungin perheneuvolan Lastentutkimusklinikan toiminta jatkui yhteistyössä Niilo Mäki Instituutin kanssa. Yhteistyö on mahdollistanut hankkeissa kehitettyjen toimintamallien kokeilun käytännön asiakastyössä, Instituutin tutkijoiden tutustumisen ja osallistuminen kliiniseen työhön sekä tuonut Instituutin hankkeille läheisen yhteyden käytännön toimintaa ja tutkimustarpeisiin. Lastentutkimuslinikalla kävi oppimisvaikeuksien arvioinnissa 50 lasta (2018:55) ja kuntoutuksessa 83 lasta (2018: 55). Keski-Suomen alueella psykologeja konsultoitui 188 lapsen asioissa (2018: 215). Jonotusaika palveluun oli keskimäärin 1 vuosi 7 kuukautta eli 19 kuukautta (2018: 16 kuukautta). Lastentutkimusklinikan henkilöstömäärä oli 3 vakituista psykologia (2018: 3 vakituista psykologia) ja yksi harjoittelija, sekä syksyllä 4 kk lisätyöpanos ja tuntityöresursseja. Jonotusajan lyhentämiseksi klinikalle on tulossa vuonna 2020 Perheneuvolasta lisähenkilöresursseja.

Julkaisujen myynti vuonna 2019 toteutui arvioitua selvästi suurempana (+36 %). Koulutusmyynti ja NMI Bulletinin tilaukset toteutuivat lähes budjetoidun mukaisesti.

Vuonna 2019 valmistuivat seuraavat julkaisut:

- Oppimisen vaikeudet -kirja, myös e-kirjana
- Toimintaohjekuvat varhaiskasvatukseen ja kouluun, myös e-julkaisuna
- Pragma-testi – Sosiaalisen ja pragmaattisen kielen ymmärtämisen testi
- Kissatarina – Lasten kerrontataitojen arviointimenetelmä
- Digilukiseula – digitaalinen luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä nuorille ja aikuisille
- TNT - toimintanimeämistesti
- Kummi 19: Sjävlreglering och exekutiva färdigheter
- ILS – Individuell läsning och skrivning
- VBT – Verbbenämningstest
- SSB – Test i snabb seriell benämning
- Ruotsinkielinen NMI Bulletin, NMI Bulletin Svenskspråkigt specialnummer 2019

OPH-koulutushankkeita oli vuonna 2019 käynnissä 4 hanketta, joista kaksi päättyi vuoden 2019 lopussa. Lisäksi käynnissä oli Jyväskylän yliopiston koordinoima LukiLoki-täydennyskoulutusohjelma, jossa Niilo Mäki Instituutti oli osatoteuttajana.

Prokoulu-toimintamalliin liittyvä koulutushanke käynnistettiin neljän kunnan kanssa. Prokoulu-toimintaa laajennetaan tulevana vuosina uusiin kuntiin. Prokoulu-toiminnassa yhdistyy koulutus ja hanketoiminta ja kunta sitoutuu siihen kolmeksi vuodeksi.

Digilukiseula (nuorten ja aikuisten digitaalinen lukiseula) oli NMI:n ensimmäinen digitaaliseen Arvio-ympäristöön kehitetty tuote, jota myydään lisenssipohjaisesti oppilaitoksille ja kunnille. NMI:ssä kehitettyyn Arvio-ympäristöön kehitetään jatkossa uusia myyntituotteita sekä myös maksuttomia arviointimenetelmiä.

Suomen- ja ruotsinkielisen Ekapelin jakelua ja ylläpitoa jatkettiin Niilo Mäki Instituutissa.

Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

Niilo Mäki Instituutin kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa jatkettiin hankesuunnitelmien mukaisesti. NMI:n hankkeista mm. eTale Africa, NeoPrismC ja GraphoLearn-harjoitusmenetelmän kehittäminen toteutetaan yhteistyössä ulkomaisten yliopistojen ja muiden toimijoiden kanssa.

Niilo Mäki Instituutissa kävi useita vieraita Suomesta ja ulkomailta ja NMI:n tutkijat kävivät kansainvälisissä konferensseissa.

Yhteistyötä (hanketoiminta, materiaalityönto, jne.) alan järjestöjen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten, oppilaitosten ja muiden organisaatioiden kanssa jatkettiin. Yhteistyö on tiivistä erityisesti Jyväskylän yliopiston ja oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kanssa. Niilo Mäki säätiön asiantuntijoita osallistuu mm. muiden alan toimijoiden hankkeiden ohjausryhmiin, neuvottelukuntiin ja asiantuntijafoorumeille. Päättäjien kanssa käytiin vuoropuhelua oppimisvaikeuksiin liittyvissä teemoissa. NMI:n asiantuntijuuden näkyminen kansallisesti ja kansainvälisesti on tärkeää tulevien hanke- ja tutkimusrahoitusten saamiselle.

Hallinto ja henkilöstö

Koko vuoden 2019 ajalta tarkasteltuna Niilo Mäki Instituutissa työskenteli keskimäärin 51,9 henkilöä/kk (edellisen vuonna keskimäärin 50,3 henkilöä/kk), joista kokoaikaisia työntekijöitä oli keskimäärin 28,1 henkilöä kuukaudessa (edellisenä vuonna 28,1) ja osa-aikaisia 15,8 henkilöä (henkilötyökuukausina 8,8 htkk; edellisenä vuonna 6,8 htkk) ja tuntilistalla keskimäärin 8 henkilöä kuukaudessa (keskimäärin henkilötyökuukausina 1,39 htkk/kk; edellisenä vuonna 1,73 htkk/kk). Kokoaikaiseksi muutettuna NMI:n kuukausi- ja tuntipalkkaisten työntekijöiden lukumäärä henkilötyökuukausina oli vuoden 2019 aikana keskimäärin 38,2 henkilötyövuotta (34 henkilötyövuotta vuonna 2018) kuukaudessa. Lisäksi NMI:ssä oli n. 2,1 henkilöä/kk harjoittelussa, apurahalla tai muussa ei-työsuhteisessa tehtävässä.

Niilo Mäki -säätiö otti käyttöön uuden taloushallintojärjestelmän (CGI Sonet Premium) huhtikuussa 2019. mikä mahdollisti yhteensopivuuden uudistuneiden viranomaismääräysten kanssa (mm. KATRE-rekisteri) sekä järjestelmän päivittämisen (aiemman järjestelmän tuki päättyi 2018). Järjestelmää kehitetään eteenpäin myös sähköisen matkalaskujen osalta.

Säätiölain muutoksen siirtymäaika päättyi joulukuussa 2018 ja Niilo Mäki -säätiö päivitti sääntönsä uuden säätiölain mukaiseksi keväällä 2019, kun Patentti- ja rekisterihallitus oli ne vahvistanut.

Niilo Mäki -säätiön valtuuskunta/hallintoneuvosto kokoontui puheenjohtajansa Lea Pulkkinen johdolla vuonna 2019 kaksi kertaa. Niilo Mäki -säätiön hallitus kokoontui vuoden 2019 aikana 7 kertaa. Hallituksen jäseninä olivat vuonna 2019 seuraavat:

Jäsen

Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja
Paavo Leppänen, varapuheenjohtaja
Timo Ahonen
Ulla Richardson
Päivi Kalilainen
Anne Korhonen
Hannu Savolainen

Varajäsen

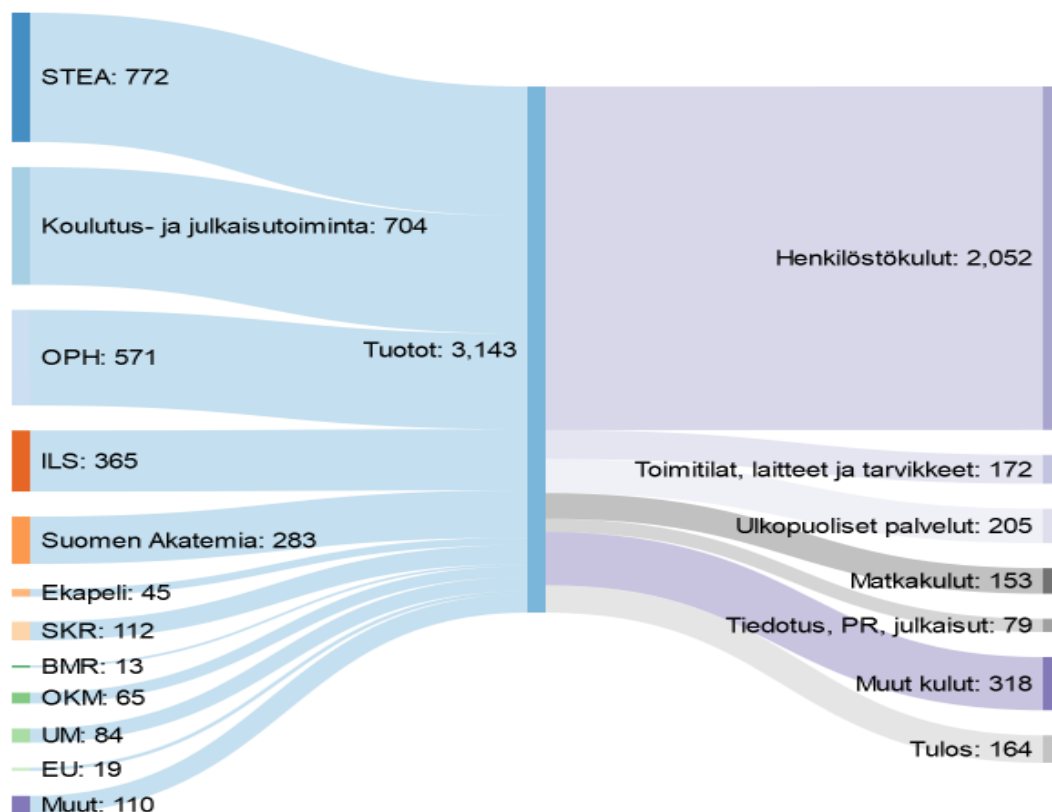
Onerva Mäki
Visa Virtanen
Tiina Parviainen
Reija Alen
Seppo Huhtiniemi
Kirsi Kallionpää
Tuomo Virtanen

Niilo Mäki -säätiön valtuuskunnan tai hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita valtuuskunta- tai hallitustyöskentelystä lukuun ottamatta hallituksen puheenjohtajaa, jolle maksettiin 2018,26 €/vuosi. Hallituksen varsinaisista jäsenistä Timo Ahonen toimii eTale africa -hankkeessa hankevetäjänä, josta hänelle maksetaan palkkaa 1500 €/kk. Säätiön lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty muita avustuksia, taloudellisia etuja, rahalainoja tai muita vastaavia etuja.

Talous

Niilo Mäki -säätiön vuositulos oli 164 370,10 € ylijäämäinen (edellinen vuosi: 75 444,12 € ylijäämäinen).

Niilo Mäki -säätiö on hoitanut kaikki taloudelliset velvoitteensa sopimusten mukaisesti.

Kuva 1. Niilo Mäki säätiön tuloslaskelma vuodelta 2019 (tuhatta euroa)

Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

STE A myönsi vuodelle 2019 rahoituksen jatkuville hankkeille (*Työikäisten hahmottaminen - Hahku T ja Lukumummi- ja vaaritoiminnan levittäminen*). Säätiön hakemaan yleisavustukseen (Ay5) STE A myönsi aiemman avustussuunnitelman mukaisena. Lisäksi STE A vahvisti kahden uuden hankkeen rahoitukset: Leikitään ja keskitytään yhdessä ja Vikke- viittomakielisten lasten kuntoutuksen kehittäminen.

Lisäksi Suomen Kulttuurirahasto myönsi avustuksen oppimisvaikeuksiin liittyvän podcast-sarjan tuottamiseen.

Vuosi 2020 on Niilo Mäki Instituutin 30-vuotisjuhlavuosi, jota juhlistetaan erilaisilla kampanjoilla, tapahtumilla sekä kilpailuilla. Juhlavuoden slogan on: Opin ja onnistun.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hankkeiden määrän arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla tai jopa hieman lisääntyvän. Henkilöstön määrän arvioidaan kasvavan henkilötöyökkäyksenä. Koulutus- ja julkaisutoiminnan odotetaan jatkuvan myönteisenä ja uudet digitaaliset tuotteet tuovat uusia mahdollisuuksia tuotteiden lisenssipohjaiseen jakeluun.

Täydennyskoulutushankkeille on haettu uutta rahoitusta OPH:lta. STEAn toimintavan muutoksista johtuen, 2020 vuodesta eteenpäin STEAn yleisavustus tulee vaiheittain pienenemään puoleen nykyisestä (vähennys n. 140 000 € nykyisestä tasosta). Hallitus ja toimiva johto linjaavat tähän liittyviä toimenpiteitä.

Edelliset kolme vuotta ovat olleet ylijäämäiset ja myönteisen taloustilanteen odotetaan jatkuvan vuonna 2020. Myönteiset tulokset mahdollistavat uusien tuotteiden kehittämistyön (esim. digitaalisen lukiseulan käyttömahdollisuuden laajentaminen uusille ikäryhmille), NMI:n toiminnan markkinointiin ja näkyvyyteen satsaamisen sekä henkilöstön kouluttamisen (esim. projektinvetäjien koulutus) ja työhyvinvoinnin kehittämisen. Näillä panostuksilla on vaikutusta pidemmälle aikavälille ja niiden kautta voidaan vahvistaa Niilo Mäki Instituuttia varautumaan myös taloustilanteessa tapahtuviin muutoksiin. Säätiön toiminnassa korostetaan edelleen laadukkuutta ja korkeaa tasoa sekä toimien sovellettavuutta käytännön toimijoiden avuksi.

2. Hanketoiminta vuonna 2019

HAHKU-T, työikäisten hahmottamisen kuntoutuminen, 2018-2020

HAHKU

Projektin vetäjä: Juha Lahti

Henkilöstö (2019): Juha Lahti, Pekka Räsänen, Mika Minkkinen ja Asta Ruodemäki

Kesto: 2018–2020

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskas (STEA), STEA C4278, (244 600 €)

Yhteistyökumppanit: ADHD-liitto ry, Aivoliitto ry, Autismiliitto ry, Erilaisten oppijoidenliitto ry, Suomen CP-liitto ry, Jyväskylän yliopiston Normaalikoulu, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva.

Tavoitteet: Hahku-T hankkeen tavoitteena on yhdessä edellä mainittujen yhteistyöjärjestöjen kanssa: 1) Kehittää edelleen Hahku-hankeessa luotua tietopalvelusivustoa, www.hahku.fi 2) Rakentaa verkkoharjoitussivusto hahmottamisen taitojen ja strategioiden kehittämiseen, 3) Luoda Mentorikoulutuskokonaisuus, jossa koulutetaan tukihenkilöitä tukemaan järjestelmällistä hahmottamisen taitojen harjoittelua, ja 4) järjestää asiantuntijakoulutusta yläkoulussa ja toisella asteella työskenteleville asiantuntijoille (opettajat, koulupsykologit, kuraattorit opinto-ohjaajat ja erityisopettajat).

WWW-sivut: www.hahku.fi

<https://www.facebook.com/hahmottaminen>

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Toisen toimintavuoden aikana kehitimme tietopalvelusivuston sisältöjä sekä sivuston saavutettavuutta ja loimme uusinta tutkimustietoa, Tutkittua, sisältävän osion sisältöineen.

Kehitimme Hahmola-verkkoympäristön teknistä ja toiminnallista alustaa yhdessä Mediamaisteri Oy:n kanssa. Kokosimme yhdessä kokomusasiantuntijaryhmän ja mentorikoulutusryhmien kanssa sisältöjä kaikkiin neljään hahmottamisen osa-alueeseen; Löydä ja tunnista, Muokkaa ja kokoa, Sijoita ja suhteuta sekä Liiku ja suunnista. Koulutussektorilla toteutimme 4:n lähipäivän mittaisia mentorikoulutuksia sekä loimme ja toteutimme hahku-verkkokoulutuskokonaisuuden. Lisäksi loimme lähipäiviä ja etäopiskelua sisältävän koulutuskokonaisuuden 2. asteen ammattilaiskoulutuksiin.

Projektin vetäjä: Liisa Klenberg

Henkilöstö (2019): *Projektityöntekijät:* Liisa Klenberg (NMI), Sini Teivaanmäki (NMI), Päivi Moisio (NMI), Vesa Närhi (Jyväskylän yliopisto). *Ryhmänohjaajat:* : Nina Kultti (NMI), Ulla Leppänen (NMI), Anna-Kaija Eloranta (NMI), Hannele Anetjärvi-Villanen (Jyväskylän kaupunki), Pirkko Leppänen (Jyväskylän kaupunki), Sannu Kesti (Toivo ry), Tuija Terävä (Toivo ry), Elina Ihalainen (Helsingin kaupunki), Annika Vuorinen (Helsingin kaupunki), Heidi Backman (Vantaan kaupunki), Teija Kivelä (Rovaniemen kaupunki), Tanja Kumpula (Rovaniemen kaupunki), Tuula Lampela (Rovaniemen kaupunki), Niina Iivari (Rovaniemen kaupunki), Marja-Liisa Mulari (Rovaniemen kaupunki), Anne Sieppi (Rovaniemen kaupunki)

Kesto: 2017–2019

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C2684, (113 100 €).

Yhteistyökumppanit: *Järjestöt:* ADHD-liitto, Toivo ry. *Kunnat:* Espoon kaupunki, Jyväskylän kaupunki, Rovaniemen kaupunki. *Yliopistot ja tutkimuslaitokset:* Dione Healey, Otagon yliopisto, Uusi-Seelanti. *Ohjausryhmä:* Eeva Aronen (Helsingin yliopisto), Katariina Berggren (ADHD-liitto), Aino-Elina Hovatta (kokemusasiantuntija), Nina Kultti, Marja-Leena Laakso (Jyväskylän yliopisto), Elina Lätti (Jyväskylän kaupunki), Hanna Raaska (HUS)

Tavoitteet: Lasten toiminnanohjauksen taitojen kehittymistä edistävän, näyttöön perustuvan ryhmätoiminnan käynnistäminen ja arvioiminen Suomessa. Käytännön tavoitteen on tarjota perheille, joissa huolta 4-5-vuotiaan lapsensa toiminnanohjauksesta, mahdollisuus osallistua ryhmätoimintaan Helsingissä, Jyväskylässä ja Rovaniemellä ja myöhemmin valtakunnallisesti. Vanhemmille tuotetaan myös verkkomateriaalia toiminnanohjausta tukevasta leikistä.

www-sivut: www.keskitytaan.fi

<https://www.facebook.com/leikitaanjakeskitytaan/>

<https://twitter.com/keskitytaan?lang=fi>

Projektin toiminta ja tulokset 2019

Vilkkaiden 4-5 -vuotiaiden lasten ja heidän vanhempien ohjaustoimintaa järjestettiin Helsingissä (2 ryhmää), Jyväskylässä (3 ryhmää) ja Rovaniemellä (2 ryhmää). Kahdeksan viikkoa kestävään ryhmätoimintaan ja kotona tapahtuvan leikin ohjaukseen osallistui yhteensä 28 perhettä. Osallistuvia perheitä rekrytoitiin yhteistyökunnissa varhaiskasvatuksen ja terveyden huollon kautta, ADHD-liiton verkkosivujen ja uutiskirjeen välityksellä, hankkeen verkkosivujen ja sosiaalisen median kautta sekä lehti-ilmoituksilla.

Ohjaustoiminnasta ja sen vaikuttavuudesta kerättiin arvioita ja palautetta ennen, jälkeen ja 3 kk ryhmän päättymisen jälkeen osallistuneilta vanhemmilta, lasten päivähoidosta sekä ryhmien ohjaajilta. Ryhmätoiminnan vaikuttavuuden arvioimista varten kerätty aineisto oli valmis lokakuussa ja sen analysointi aloitettiin marraskuussa.

Osallistujilta kerättiin palautetta toiminnan edelleen kehittämistä varten järjestetyssä vanhempien seminaarissa tammikuussa sekä ohjaajien seminaarissa toukokuussa. Palautteen perusteella muokattiin Leikitään ja keskitytään -toiminnan työkirjaa ja tuotettiin uusi käsikirja ohjaajille sekä lisämateriaalia lasten ryhmiä varten. tapaamisissa sekä ohjausryhmän kokouksissa.

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Projektin vetäjä: Adrienn Jalonen

Henkilöstö (2019): Adrienn Jalonen

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskus (STEA), STEA AK4398, (128 900 €).

Yhteistyökumppanit: Mannerheimin Lastensuojeluliitto, SuMo Suomen Monikulttuurikeskukset ry, Monikulttuurikeskus Gloria, Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut, Kansalaisareena, Suomen Vanhempainliitto, Lukukeskus, Vanhempainliitto, Monikulttuurinen kirjasto

Tavoitteet: 1. Lukumummi ja -vaari -toiminta levitetään osaksi kaikkien Mannerheimin Lastensuojeluliiton piirien toimintaa. 2. Vähintään 10 monikulttuurikeskusta ympäri Suomen ottaa Lukumummi ja -vaari -kerhon osaksi toimintaansa. 3. Lukumummit ja -vaarit pääsevät tekemään vapaaehtoistyötä lähimmälle koululle, joka tarvitsee vapaaehtoisen, siten että prosessi kuormittaa mahdollisimman vähän MLL:a. 4. Kaikki Lukumummit ja -vaarit saavat vertaistukea toisilta vapaaehtoisilta MLL:n paikallisyhdistysten tai monikulttuurikeskusten järjestämänä. 5. Lukumummi ja -vaari -toiminta on valtakunnallisesti näkyvä ja tunnettu tapa tukea lasten lukutaitoa. 6. Toiminta lisää lasten lukumotivaatiota.

www-sivut: <http://www.lukumummitjavaarit.fi>

Facebook: <http://fb.com/lukumummitjavaarit>

Projektin toiminta ja tulokset 2019

Vuonna 2019 jatkettiin yhteistyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa toiminnan koordinoinnissa ja levittämisessä. Vuoden aikana saatiin 9/10 MLL-piirissä toiminta käyntiin ja vapaaehtoisia saatiin melkein 200 lisää. Uusia piiriä ja piirialueita on tullut mukaan toimintaan ja muutamassa piirissä toiminta on levittänyt merkittävästi. Vapaaehtoisten määrä vuonna 2019 oli noin 500 ja lapsia noin 800. Kaikissa toiminnassa mukana olevissa piireissä koulutettiin MLL-koordinaattorit huolehtimaan toiminnasta omalla alueella ja kouluttamaan uusia vapaaehtoisia. Uusille vapaaehtoisille pidettiin koulutuksia tasaisesti. Vertaistapaamisia vapaaehtoisille on järjestetty keskimäärin neljä kertaa vuoden aikana jokaisella paikkakunnalla. Lisäksi toiminta oli esillä Educa-messuilla ja Turun Kirjamesillä. Keväällä ja syksyllä järjestettiin teemaviikot, joiden aikana Lukuvaarit lukivat suorissa live-lähetyksissä kirjoja lapsille. Toiminnan markkinointiin panostettiin paljon vuoden aikana, uutiskirjeen tilaa jo noin puolet vapaaehtoisista ja toiminta on ollut näkyvästi esillä mediassa sekä sai Lasten Kulttuuripalkinnon 2019 Keski-Suomessa. Vuoden aikana pilotoitiin seurantamalli Hyvällä mallilla kahdessa Jyväskylän koulussa.

Lukumummi ja -vaari -kerho jatkoi toimintansa Jyväskylässä monikulttuurikeskus Gloriassa. Vapaaehtoiset lukevat omalla äidinkielellä lasten kanssa. Levitystyö muille paikkakunnilla on alkanut ja saatiin viidellä eri paikkakunnalla toiminta käyntiin tai edes kokeiluun.

Projektin vetäjä: Suvi Ylönen

Henkilöstö (2019): Suvi Ylönen, Riikka Vuorenpää, Karoliina Vallipuro (MLL:n Järvi-Suomen piiri ry) ja Kristiina Niemi-Kaija (Jyväskylän kesäyliopisto), Liisa Rikkinen (työharjoittelija/NMI) ja 9 harjoittelijaa

Kesto: 2018-2019 (2020)

Rahoittaja: Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen rahasto, (112 000 €).

Yhteistyökumppanit: Suomen Jääkiekkoliitto, Jyp Jyväskylä, Jyp Juniorit, Keski-Suomen kunnat, Keski-Kirjastot, Lukiloki, Lukukeskus, Keski-Suomen turvakodit ry, Suomen vanhempainliitto, Jyväskylän yliopisto, Lastenkirjainstituutti, Jyväskylän Kulttuurialta, Isän näköinen -hanke, K-S:n luontomuseo, Pelastakaa lapset ry.

Tavoitteet: Hankkeen päätavoitteena on auttaa keski-suomalaisia lapsia ja perheitä löytämään lukuilo.

Hankkeessa luodaan Lukuboksi-toimintamalli, joka viedään Keski-Suomen kuntiin varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen sekä MLL:n Perhekahviloihin. Lukubokseissa huomioidaan toiminnallisuus, lapselle ominaiset tavat oppia sekä valtakunnallisen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman perusteet. Hankkeessa tehdään myös vaikuttamistyötä ja tarjotaan maksuttomia työpajoja, asiantuntijaluentoja ja täydennyskoulutusta varhaiskasvatuksen henkilöstölle, lapsiperheille ja muille aiheesta kiinnostuneille.

Verkkosivut: tartutarinaan.fi, facebook.com/tartutarinaan, instagram.com/tartutarinaan, twitter.com/TTarinaan

Projektin toiminta ja tulokset 2019

Hankkeessa kehitettiin ja pilotoitiin vuoden 2019 aikana Lukuboksi-toimintamalli ja toteutettiin 12 erilaista Lukuboksia. Lukuboksi-toimintamallista kerättiin palautetta lapsilta, vanhemmilta ja varhaiskasvatuksen henkilöstöltä. Osana toimintamallia suunniteltiin Lukuboksi-jakson aikana päiväkodeissa toteutettavia toiminnallisia vanhempainiltoja. Lukuboksi-toiminnassa oli mukana 54 päiväkotia ympäri Keski-Suomen, toimintaa toteutettiin 180 varhaiskasvatuksen ammattilaista ja toimintaan osallistui 1300 lasta perheineen.

Hanke järjesti vuonna 2019 kaksi täydennyskoulutusta varhaiskasvatuksen henkilöstölle, kaksi asiantuntijaluentoa, 8 työpajaa lapsille ja perheille sekä yhden viiden kerran vertaisryhmäpilotin Muuramessa. Lisäksi hanke piti Lukuilo-iltoja ja -tapahtumia vanhemmille ja aiheesta kiinnostuneille. Hanke osallistui yhteensä 14 ulkopuolisen tahon järjestämään tapahtumaan (esimerkiksi Lasten lysti, Satupiknik) ja oli mukana 3 messuilla (Educa, Turun kirjamesut, KEOS2019). Osaksi MLL:n perhekahvila-toimintaa toteutettiin lukemiseen innostava ja kannustava menetelmäopas.

Vuoden 2019 aikana toteutettiin kaksi isompaa vaikuttamiskampanjaa: keväällä 2019 toteutettiin Lukuviikolla yhteistyössä Lukuliikkeen ja Lukilokin kanssa lukulahetyksiä (4 kpl), joissa lukijoina olivat jääkiekkoilijat Aleks Salonen ja Meeri Räisänen, kuvittaja Sirkku Linnea ja jalkapalloilija Pauliina Tähtinen. Keski-Kirjastojen kanssa toteutettiin Lapsiperheiden Suuri Lukubingo -kampanja, jossa jaettiin 2500 painettua bingopohjaa ympäri Keski-Suomen. Hanke oli mukana Kävelykadulla toteutetussa Flashmobissa ja Ruusu puistossa järjestetyssä Lempikirjan päivä -tapahtumassa.

Syksyllä 2019 järjestettiin Isien iltasatuviikko -kampanjan osana Suomen vanhempainliiton Kiedo meidät tarinaan -viikkoa. Hanke toteutti viisi lukulahetystä, joissa lukijoina olivat koripalloilija Lauri Markkanen, jääkiekkoilijat Olli Määttä, Joonas Nättinen ja Juuso Vainio sekä Pikku Kakkosen juontaja Tuomo Rannakari. Mukana Isien iltasatuviikon some-kampanjassa olivat Lukuliike ja Suomen Jääkiekkoliitto. Hanke järjesti toiminnallisen lukunurkkauksen Karjala-turnauksen yhteyteen Hatrwall Arenalle ja Jääkiekkoliitto esitti pelien aikana maajoukkuepelaaja Atte Ohtamaan lukemiseen kannustavat terveiset täysille katsomoille. Osana Isien iltasatuviikon -kampanjaa toteutettiin myös yhteistyössä Jypin, Jyp Junioreiden kanssa ja kirjailija Roope Lipastin kanssa video, jolla Jypin pelaajat Eetu Laurikainen, Julius Nättinen, Petrus Palmu ja Samuli Rätinen ja Jypin G-juniorit innostavat lukemaan.

Tartu tarinaan -hanke toteutti myös sosiaalisen median kanavien kautta elämyksellisen ja lukemiseen kannustavan joulukalenterin joulukuussa 2019. Hankkeen Lorukortteja painettiin ja jaettiin 2500 kpl.

Hankesisällöt (esim. Lukuboksi-toimintamalli) tavoittivat Keski-Suomessa yli 15 000 kohderyhmään kuuluvaa ja hankkeen toimintaa oli yhteensä 22/23 Keski-Suomen kunnassa. Hankkeen viestintäkampanjat tavoittivat valtakunnallisesti yli puoli miljoonaa suomalaista vuoden 2019 aikana (arvio noin 650 000 ihmistä). Vaikuttamiskampanjat ovat kohdentuneet erityisesti Keski-Suomen alueelle yhteistyötahojen kautta (esimerkiksi Keski-kirjastot ja Jyp), mutta ovat tavoittaneet ihmisiä ympäri Suomen.

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen

Henkilöstö (2019): Matti Kinnunen, Kiril Shenouda-Khalil, Ville Mönkkönen, Jaakko Ryssy

Kesto: 2017-2019

Rahoittaja: Suomen Kulttuurirahasto, (51 700 €).

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto

Tavoitteet: Projektin tavoitteena on päivittää Niilo Mäki Instituutin Neure-järjestelmää käytettäväksi myös tablettilaitteilla.

Verkkosivut:

www.lukimat.fi

<https://neure.nmi.fi/neure/#!express>

<https://neure.nmi.fi/>

<https://neureng.nmi.fi/>

Projektin toiminta ja tulokset 2019

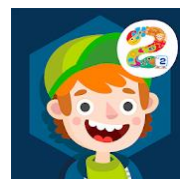
Neure-järjestelmän päivittämistä jatkettiin vuonna 2019 keskittymällä uudistetun tabletti-version kehittämiseen. Alkuvuodesta julkaistiin tablettilaitteilla toimiva Neure Express -harjoitusympäristö ja tästä kehittäminen siirtyi arviointimenetelmien tekoon. Henkilöstön muutosten ja vanhan Neure-järjestelmän kehittämisen haasteiden vuoksi päädyttiin arviointimenetelmien osalta kehittämään uusi selainpohjainen järjestelmä.

Neure-ympäristön kehitys uuteen verkkosivuun pohjautuvaan ratkaisuun aloitettiin kesällä 2019, jonka avulla ympäristön käyttäminen, hyödyntäminen, ylläpito ja jatkokehitys helpottuu huomattavasti. Uusi ympäristö mahdollistaa Neuren käyttämisen sekä tietokoneilla että tablet-laitteilla. Vuoden 2019 loppuun mennessä uudessa Neure-järjestelmässä oleva sisältö oli matematiikkaan painottuvaa arviointimateriaalia.

Kehitystyössä keskityttiin mahdollisimman tehokkaasti toteuttamaan olemassa olevan materiaalin ja mallin pohjalta uusi ympäristö, joka mahdollistaa Neuren käytön myös jatkossa sulavammin ja helpommin, moderneilla laitteilla ja alustoilla. Päivitystyö jatkuu vielä vuoteen 2020, jonka aikana on tarkoitus julkaista ympäristö yleiseen levitykseen ja käyttöön, sekä viimeistellä opettajalle näkyvä toiminnallisuus.

[illegible]

Yle Pikku Kakkosen Eskarin lukuvalmiuksia harjoittavan pelin viimeistely, 2018-2019

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen

Henkilöstö (2019): Matti Kinnunen, Jaakko Ryssy

Kesto: 2018-2019

Rahoittaja: YLE

Yhteistyökumppanit: YLE Pikku kakkonen

Tavoitteet: Projektin tavoitteena oli valmistella Yleisradion tuottama Pikku Kakkosen Eskari-sovellus julkaisua varten. NMI:n kehittämä lukuvalmiuksia harjoittava peli oli ensimmäinen sovellukseen tehty sisältökokonaisuus ja projektissa tätä sisältökokonaisuutta kehitettiin käyttäjäpalautteen pohjalta.

Verkkosivut:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=fi.yle.p2eskari>

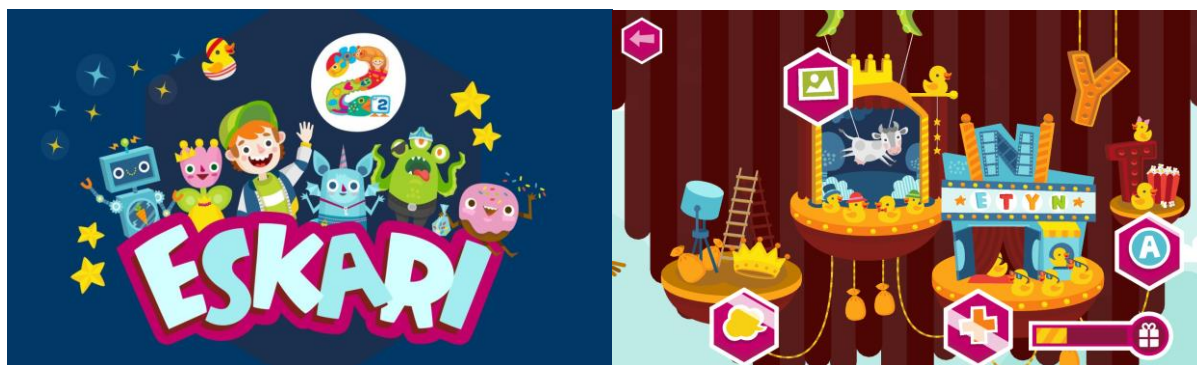
<https://apps.apple.com/us/app/pikku-kakkosen-eskari/id1469008356>

Projektin toiminta ja tulokset 2019

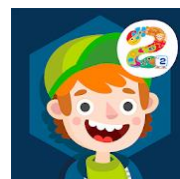
YLE:n ja Niilo Mäki Instituutin yhteistyötä lukemisen valmiuksiin keskittyvän pelin kehityksessä jatkettiin myös vuonna 2019. Peliä kehitettiin YLE:n teettämän käyttäjätestauksesta saaman palautteen pohjalta alkuvuodesta 2019. Tämän jälkeen kehitystyössä valmistauduttiin kesällä tapahtuvaan pelin julkaisuun testauksen ja pienien teknisten muutosten toteuttamisella. Peli julkaistiin yleisimmille mobiilialustoille (iOS, Android) ensimmäisenä sisältökokonaisuutena YLE:n Eskari-sovelluksessa kesällä 2019.

Loppuvuoteen mennessä peliä oli ladattu 28 352 kertaa. Kuukausittain aktiivisia pelaajia pelillä oli 15 000 ja päivittäin aktiivisia pelaajia 1 100. Pelaajien keskimääräinen pelissä viettämä aika on 13 minuuttia per pelisessio. Edellä mainitut luvut ovat joulukuulta 2019.

YLE:n saama palaute pelistä on ollut hyvin positiivista ja yhteistyön toivottiin jatkuvan. Tästä syystä YLE ja Niilo Mäki Instituutti aloittivat seuraavan sisältökokonaisuuden kehittämisen syksyllä 2019 onnistuneen kehitysoikeuden vuoksi.

Yle Pikku Kakkosen Eskarin englannin kielen sanastoa harjoittava peli, 2019-2020

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen (tekninen kehitys) ja Hanna Pöyliö (sisältö)

Henkilöstö (2019): Matti Kinnunen, Jaakko Ryssy, Hanna Pöyliö, Päivi Poutiainen

Kesto: 2019-2020

Rahoittaja: YLE

Yhteistyökumppanit: YLE Pikku kakkonen

Tavoitteet: Projektin tavoitteena oli kehittää englannin kieleen keskittyvä peli Yleisradion tuottama Pikku Kakkosen Eskari-sovellukseen. Sovellus on 5-6-vuotiaille tarkoitettu sovellus erilaisten pelillisten oppimissisältöjen jakeluun eri mobiililustoilla.

Verkkosivut: <https://yle.fi/aihe/lapset/eskari>

<https://play.google.com/store/apps/details?id=fi.yle.p2eskari>

<https://apps.apple.com/us/app/pikku-kakkosen-eskari/id1469008356>

Projektin toiminta ja tulokset 2019

Vuonna 2019 jatkettiin yhteistyötä YLEn Pikku Kakkosen kanssa uuden englannin kieleen keskittyvän pelin kehityksellä. Peli laadittiin uudeksi sisältökokonaisuudeksi YLEn esikouluikäisille lapsille suunnattuun Eskari-sovellukseen.

Kehitystyö aloitettiin elokuussa 2019 sisältösuunnitelman laatimisella, joka valmistui syyskuussa. Pelin idea on tutustuttaa lapsi englannin kieleen itse kokeillen. Pelissä opitaan sekä yksittäisiä sanoja että arkielämän fraaseja. Kaikkea opittua pyritään yhdistämään koko ajan uusiksi kokonaisuuksiksi ja tehtäviin on lisätty myös kielitietoisuutta edistäviä elementtejä. Mausteena pelissä kiinnitetään myös huomiota englannin kielen äänteisiin ja sitä kautta äännetietoisuuden ja ääntämisen opetteluun.

Pelin ohjelmistokehitys alkoi sisältösuunnitelman ensimmäisen version valmistumisen jälkeen. Peliä kehitettiin aiemman lukuvalmiuksia harjoittavan pohjalle, josta pystyttiin hyödyntämään jo aiemmin kehitettyjä kenttätyppejä. Tämän lisäksi peliin kehitettiin 7 uutta kenttätyyppiä. YLEn pyynnöstä Enkku-peliin kehitettiin huomattavasti enemmän kenttiä, kuin aiempaan Äikkä-peliin. Lopulliseen peliin kehitettiin 56 kenttää ja alustava kartta.

Työnjako Niilo Mäki Instituutin ja YLEn kanssa säilyi samanlaisena kuin aiemman pelin kehityksen yhteydessä. Niilo Mäki Instituutti vastasi pelin harjoitussisällöstä sekä sisältökokonaisuuden ohjelmistosuunnittelusta ja kehityksestä. YLE vastasi kehyssovelluksen kehityksestä ja sisältökokonaisuuden graafisesta suunnittelusta.

Sisältökokonaisuuden kehitys jatkuu vielä alkuvuodesta 2020 ja se julkaistaan YLEn Eskari-sovelluksessa vuoden 2020 aikana.

Projektin vetäjä: Hanna Pöyliö

Henkilöstö (2019): Hanna Pöyliö, Annastiina Kettunen ja Muuramen rahoitusosuudella Janne Nurmela, Päivi Poutiainen, Sari Liukkonen ja näiden lisäksi ohjausryhmään kuului Mari Lummi-Hiekka (Laukaan kunta), Leena Kuhalampi (Laukaan kunta), Anna-Kaisa Santanen (Laukaan kunta), Jaana Rissanen (Muuramen kunta), Kati Immonen (Muuramen kunta) ja Susanna Kaipainen-Juvonen (Muuramen kunta)

Kesto: 2018–2019

Rahoittaja: Opetushallitus

Yhteistyökumppanit: Muuramen kunta, Laukaan kunta ja Professori Tiffany Hogan, SAiL Literacy Lab, MGH Institute of Health Professions, Boston, MA

Tavoitteet: Lukivaikeus aiheuttaa usein hankaluuksia vieraan kielen opiskelussa. Tässä hankkeessa lähtökohta on ollut ennaltaehkäistä mahdollisia vaikeuksia. Lähestymistavaksi on valittu äännetietoisuuden harjoittelu. Puutteet äännetietoisuudessa on yksi lukivaikeuden taustatekijöistä ja sen kuntouttamisella on vaikutuksia lukemiseen ja kirjoittamiseen. Hankkeessa tarjotaan Muuramessa varhennettua englannin opetusta eskareille, eka- ja tokaluokkalaisille. Hankkeessa laaditut materiaalit koottiin yhteen ja julkaistiin digitaalisesti ilmaisena materiaalipakettina.

www-sivut: <http://www.nmi.fi/landahoy>

Projektin toiminta ja tulokset 2019

Olemme varhentaneet Muuramessa A1-kielen, englannin, oppimäärää 1. ja 2. luokille 10 opetusryhmässä 3 koulussa 1 vvt/luokkataso. Lisäksi yhdessä koulussa 1. ja 2. luokilla (4 ryhmää) jakaa 2 vvt. Lisäksi 4 esiopetusryhmä osallistuu englanninopetukseen oppitunnin viikossa ja 3 ryhmää 20 min viikossa.

Hankkeessa on kehitetty oppimateriaalia siten, että fokus on ollut äännetietoisuuden tehtävissä. Myös sanastoa ja ilmauksia opeteltaessa on kiinnitetty huomiota oppilaiden kanssa englannin äänteisiin ja ääntämiseen. Kaikki kehitetty materiaali on dokumentoitu ja jaettu testattavaksi useammalle hankkeeseen osallistuvalla opettajalla kahdessa kunnassa. Materiaalipaketti viimeisteltiin ja julkaistiin syksyllä 2019.

Keväällä 2019 pidettiin hankkeen päätösseminaarin yhteistyössä ForLearning-verkoston kanssa. Seminaarissa keskusteltiin teemoista liittyen englannin ääntämisen opetukseen, äännetietoisuuden taitojen sekä luku- ja kirjoitustaidon opetukseen. Seminaarissa esiteltiin ensitulokset hankkeesta tehdystä interventiotutkimuksesta.

Digitaalinen arviointialusta Arvio, 2018-2020

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen

Henkilöstö (2019): Matti Kinnunen, Jaakko Ryssy

Rahoittaja: Niilo Mäki -säätiön omaa toimintaa

Yhteistyökumppanit: Digilukiseula-hanke, ILS-hanke

Tavoitteet: Projektin tavoitteena on Niilo Mäki Instituutin digitaalisen arviointialustan Arvion kehitys ja julkaisu. Digitaalisella arviointialustalla mahdollistetaan erilaisten NMI:n arviointitehtävien kehittäminen digitaalisiksi helpottaen näin opettajien ja tutkijoiden työtä.

www-sivut: <http://arvio.nmi.fi>

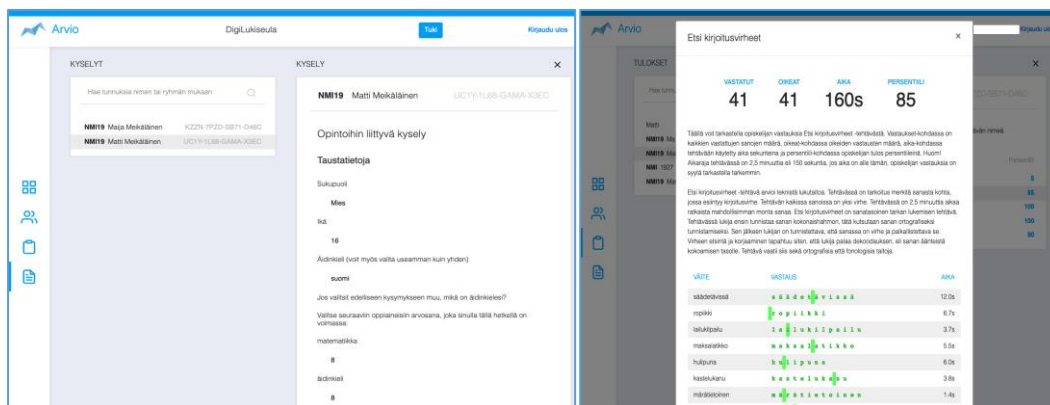
Projektin toiminta ja tulokset 2019

Niilo Mäki Instituutin digitaalisen arviointialusta Arvion kehitystä jatkettiin vuonna 2019. Arvio on Niilo Mäki Instituutin sisäisesti kehittämä selain-pohjainen arviointialusta opettajien ja tutkijoiden käyttöön. Alustassa opettajat ja tutkijat voivat helposti luoda tunnuksia opiskelijoilleen ja tutkimushenkilöilleen, jotka voivat näillä tunnuksilla tehdä arviointitehtävät omassa näkymässään. Tämän jälkeen tulokset ovat opettajille ja tutkijoille nähtävissä valmiiksi tarkastettuina. Digitaalisen arviointialustan kehityksessä keskityttiin opettajan käyttöliittymän kehitykseen ja syksyllä tapahtuneeseen alustan julkaisuun.

Digitaaliseen arviointialustaan kehitettiin käyttöliittymä myös opettajan käyttöön, missä opettaja voi luoda tunnuksia oppilailleen, tarkastella näiden arviointien tuloksia ja tulostamaan näitä tulosten yhteenvetoja arkistoihinsa. Tämän lisäksi valmistauduttiin alustan syyskuussa tapahtuvaan julkaisuun. Julkaisuun valmistautumisessa varmistettiin alustan toimivuus, tietoturvasäilyys ja sen integraatio NMIn verkkokaupan kanssa.

Alusta julkaistiin yhdessä NMIn uuden DigiLukiseula-arviointimenetelmän kanssa syyskuussa 2019.

DigiLukiseula oli digitaalisen arviointialustan ensimmäinen kaupallinen tuote. Arviointialustan ja DigiLukiseulan julkaisu ylitti selvästi odotukset. Vuoden 2019 aikana jo yli 10 000 opiskelijaa on tehnyt alustan arviointitehtäviä. DigiLukiseulan lisäksi digitaalista arviointijärjestelmää on käytetty myös ReadDrama-hankkeen pilotti- ja tutkimusaineiston keräämisessä.

Projektin vetäjä: Maria Paananen

Henkilöstö (2019): Suvi Lehtisare, Annastiina Kettunen, Sami Määttä, Hanna Pöyliö, Matti Kinnunen

Rahoittaja: Niilo Mäki Instituutin omaa toimintaa, (70 000 €).

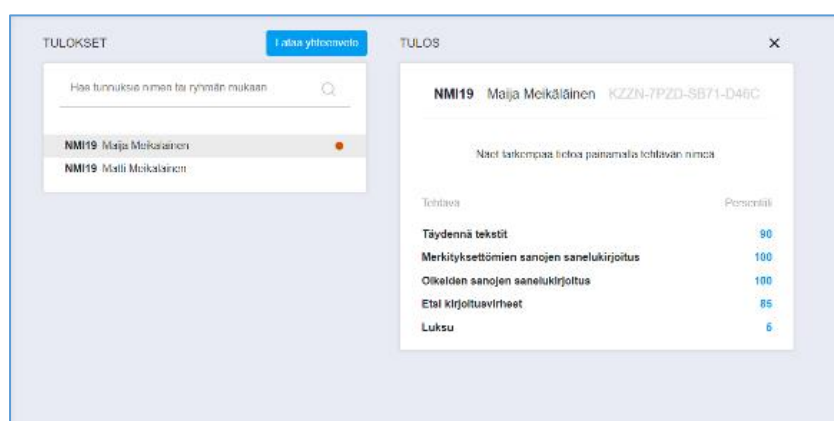
Yhteistyökumppanit: Normiaineisto keruuseen osallistuneet yläkoulut, DigiLukiseulaa käyttävät toisen asteen oppilaitokset, Jyväskylän yliopisto (Kenneth Eklund, Mikko Aro, Eija Puhakka, Ari Huhta, Mari Honko, Ulla Richardson), Itä-Suomen yliopisto (Leena Holopainen), Oulun yliopisto (Leila Kairaluoma), NMI (Jarkko Hautala, Juha-Matti Latvala, Maria Haakana, Paula Salmi, Jari Westerholm) sekä luetun ymmärtämisen tehtävässä Anna Gellert (University of Copenhagen).

Tavoitteet: Hankkeen tavoitteena oli kehittää digitaalinen seulontamenetelmä lukemisen ja kirjoittamisen taitojen arviointiin toisella asteella. Digitaalisen menetelmän tarkoituksena on tehostaa opettajien ajankäyttöä arviointivaiheessa, jolloin opettajat voivat suunnata resurssinsa opiskelijoiden tukemiseen ja opiskelijat pääsevät tuen piiriin nopeammin. Lisäksi arviointi tapahtuu siinä ympäristössä, jossa nuoret yhä enenevässä määrin toimivat lukiessaan ja kirjoittaessaan (lukemisen verkkopohjaistuminen).

www-sivut: digilukiseula.nmi.fi

Projektin toiminta ja tulokset 2019

Keväällä 2019 kerättiin satunnaisotantapohjainen normiaineisto 9. luokan oppilailta (n = 1317). Aineiston pohjalta luotiin normitus seulontatestistön tehtäville. Lisäksi luotiin Arvio-ympäristöön (digitaalinen alusta) opettajan käyttöliittymä tunnusten luomista ja tulosten tarkastelua varten. Analyysin tulokset, otannan toteutuminen ja ohjeistus menetelmän käyttäjille koottiin sähköiseen käsikirjaan (digilukiseula.nmi.fi). Arviointimenetelmä julkaistiin Early access -versiona syyskuussa 2019. Syksyn aikana noin 10 000 toisen asteen opiskelijaa teki DigiLukiseulan tehtävät. Tehtävien tuloksista kertyneellä aineistolla (n=4846) varmennettiin tehtävien toimivuutta. Aineisto rajattiin koskemaan 15–16-vuotiaita, sama ikäryhmä osallistui myös normiaineiston keruuseen. Tämän lisäksi kerättiin kahdelle aikarajalliselle tehtävälle testi-uusintatestiaineisto. Loppuvuodesta kerättiin DigiLukiseulaa käyttäneiltä opettajilta palautetta menetelmän toimivuudesta jatkokehitystyön tueksi.

The screenshot shows the DigiLukiseula results interface. On the left, under the heading 'TULOKSET', there is a search bar and a list of results. The first result is 'NMI19 Maija Meikäläinen'. On the right, under the heading 'TULOS', there is a detailed view of the result for 'NMI19 Maija Meikäläinen' with the identifier 'KZZN-7PZD-SB71-D46C'. Below this, there is a table showing scores for different tasks.

Tehtävä	Pistemäärä
Täydennä teksti	90
Merkityksellisten sanojen sanelukirjoitus	100
Oikoiden sanojen sanelukirjoitus	100
Etäl kirjoitustuvirheet	85
Luku	6

GraphoLearn-Grönlanti, 2018-2019

Projektin vetäjä: Ulla Richardson

Henkilöstö (2019): Matti Kinnunen, Jaakko Ryssy, Ville Mönkkönen, Ulla Richardson (JYU) ja Lea Nieminen (JYU)

Rahoittaja: Grönlannin opetusvirasto

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto, Grönlannin opetusvirasto

Tavoitteet: Hankkeessa laaditaan yhteistyössä grönlantilaisten toimijoiden kanssa grönlanninkielinen versio GraphoLearn-oppimispeleistä tutkimustarkoituksiin sekä käytettäväksi Grönlannissa.

Projektin toiminta ja tulokset 2019

Hankkeessa on vuoden 2019 aikana ohjeistettu grönlantilaisia kumppaneita GraphoLearn-peliin laadittavien kielisisältöjen valmistamisessa. Laaditut sisällöt on siirretty GraphoLearn-peliin ja pelikenttiä on muokattu soveltuvaksi pilottitutkimukseen.

Tutkimusversio pelistä valmistui kesällä 2019 ja sen pilotointi grönlantilaisissa kouluissa käynnistyi syksyllä.

Projektimuotoisen lukuteatteritoiminnan vaikuttavuus lukivaikeuskuntoutuksessa (ReadDrama), 2018-2023 ja Lukuintoa lukuteatterista (ReadMore), 2019-2023

Projektin vetäjä: Jarkko Hautala

Henkilöstö (2019): Jarkko Hautala, Miia Ronimus, Enni Junttila, Matti Kinnunen, Jaakko Ryssy, Tuija Viirret (JYU avoin yliopisto), Jarmo Lintunen (JYU avoin yliopisto), Kaisa Eräpuro (harjoittelija, JYU), Visa Lind (työharjoittelija), avustajat: Anniina Palonen, Charlotta Kallio, Tiina Jyväkorpi, Linnea Kenttä, Veera Niutanen, Essi Nummelin, Roosa Karhunen, Mirka Junikka

Kesto: 2018–2023

Rahoittaja: Suomen Akatemia, (ReadDrama 102 000 €; ReadMore: 55 400 €).

Yhteistyökumppanit: Nina Kullberg (jatko-opiskelija JYU), Mikko Aro ja Minna Torppa (JYU), Okko Räsänen (TAY), Merja Kauppinen (Koulutuksen arviointikeskus), Stefan Hawelka (Salzburgin yliopisto, Itävalta) ja Doris Baker (Southern Methodist University, Dallas, Texas, US). *Opiskelijat:* Harri Palokangas, Itä-Suomen yliopisto, Lotta Suviniitty, Mirka Junikka, Anniina Palokangas (JYU).

Tavoitteet: : Selvittää lukuteatterin tehokkuutta lukivaikeuden kuntoutusmuotona ja taitojen sekä lukunostuksen edistäjänä. Lukuteatteri-menetelmän tehokkuutta verrataan koulujen tarjoamaan tyypilliseen tukeen.

Verkkosivut: <http://readdrama.nmi.fi>; <https://www.facebook.com/ReadDrama-101110131471372/>

Projektin toiminta ja tuotokset 2019

Kevätlukukaudella 2019 suoritettiin hankkeen pilottitutkimukset yhdellä koululla sisältäen mittareiden validointitutkimuksen sekä lukuteatteriohjelmien pilotoinnin. Validointitutkimuksesta on valmisteilla kansainvälinen tutkimusartikkeli osana jatko-opiskelija Nina Kullbergin väitöskirjatyötä. Pilottitutkimuksen tulokset julkaistaan NMI-Bulletinin numerossa 1/2020. Syyslukukaudella 2019 suoritettiin laajan vaikuttavuustutkimuksen rekrytointi, seulontamittauksen ja alkumittaukset.

Dysleksia, geenitausta, aivotoiminta, keinot sen voittamiseksi (Dysgebra, 2015-2019)

Projektin vetäjä: Heikki Lyytinen

Henkilöstö (2019): Heikki Lyytinen, Miia Ronimus, Marko Niemelä, Pia Krimark, Ritva Ketonen (Helsingin yliopisto), tutkimusavustajia

Kesto: 2015-2019

Rahoittaja: Suomen Akatemia, (127 000 €).

Yhteistyökumppanit: Folkhälsanin tutkimuskeskus, Aalto-yliopisto, Jyväskylän yliopisto

Tavoitteet: Konsortiohankkeen tavoitteena on kerätä tietoa kaikkein vakavimpien dysleksian muotojen syntyyn vaikuttavista tekijöistä. Dysleksiaa lähestytään monitieteisesti yhdistämällä geenitutkimusta, aivotutkimusta, big data -analyysiä ja behavioraalisia tutkimusmenetelmiä. Tätä tietoa yhdistelemällä pyritään kehittämään uusia tietokone- ja mobiililustoilla toimivia harjoittelumenetelmiä sitkeistä lukemaan oppimisen ongelmista kärsivien lasten tarpeisiin

Verkkosivut: <https://www.nmi.fi/hankkeet/dysgebra/>

Projektin toiminta ja tuotokset 2019

Vuosi 2019 oli Dysgebra-hankkeen viimeinen toimintavuosi. Suomen Akatemian myöntämä rahoitus päättyi elokuussa 2019.

Aineistonkeruun osalta vuoden 2019 huhti-toukokuussa suoritettiin lukutaidon ja motivaation seurantamittaukset kolmannen kohortin lapsille. Aineistonkeruu toteutettiin siten, että lasten vanhempia ja opettajia pyydettiin täyttämään seurantakyselyt lapsen saamiin tukitoimiin ja oppimiseen liittyen.

Hankkeen alustavia tuloksia esiteltiin kansainvälisissä konferensseissa ja tulosten pohjalta valmisteltiin artikkeleita. Artikkelien kirjoitus ja tutkimusaineistojen hyödyntäminen jatkuu myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Hanke päättyi 31.8.2019.

Ett utvecklingsprojekt om kartläggning av och stödåtgärder vid inlärningsvårigheter i finlandssvenska skolor. InLärning och Stöd i finlandssvenska skolor (ILS/ILS2, 2015-2019, 2019-2022)

Projektin vetäjä: Mika Paananen ja Henrik Husberg (tarkkaavuuden osa-alue), Paula Salmi ja Ann-Katrine Risberg (lukemisen osa-alue)

Henkilöstö (2019): Paula Salmi, Ann-Katrine Risberg, Pia Vataja, Laura Plyhm, Jannica Backholm, Henrik Husberg, Mika Paananen, Susanna Slama, Sira Määttä ja Tina Heino. Lisäksi Liisa Klenberg ja Vesa Närhi.

Kesto: ILS 2015–2019, ILS2 2019-2022

Rahoittaja: Svenska Kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne ja Svenska Folkskolans Vänner, (179 500 €).

Yhteistyökumppanit: Åbo Akademi Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (ämnet specialpedagogik), Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi (ämnena psykologi och logopedi. Helsingin yliopisto: Kasvatustieteellinen tiedekunta. Jyväskylän yliopisto: Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta. Itä-Suomen yliopisto: Kasvatustieteiden ja psykologian osasto. Turun yliopisto: psykologian oppiaine.

Tavoitteet: 1) kehittää ja vahvistaa tutkimustietoa oppimisesta ja oppimisvaikeuksista suomenruotsalaisissa kouluissa, 2) kehittää tutkimusperustaisia menetelmiä ja välineitä lukemisen, nimeämisen sekä itsesäätelyn, käyttäytymisen ja tarkkaavuuden arviointiin ja tukeen, ja 3) täydennyskouluttaa kasvatustieteen asiantuntijoita.

Hanke jakautuu kahteen osa-alueeseen: itsesäätely, tarkkaavuus tai käyttäytyminen (ILS Tark) ja Lukeminen, kirjoittaminen ja nimeäminen (ILS Luki)

Verkkosivut: www.inlarningochstod.fi ja www.facebook.com/inlarningochstod

Projektin toiminta ja tuotokset 2019

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla valmistettiin ILS-hankkeen loppuraportti. Päättävän ILS-hankkeen loppuseminaari pidettiin 14.2.2019 Vaasassa ja 24.1.2019 Helsingissä. Loppuseminaariin osallistui 90 Vaasassa ja 114 Helsingissä. Loppuseminaari lähetettiin myös streamattuna verkon kautta. Osa luennoista tallennettiin myös ja jaettiin Youtuben kautta (<https://www.youtube.com/watch?v=MVbU3xlzWKU&feature=youtu.be>).

Hanke julkaisi yhteistyössä NMI:n kanssa ruotsinkielisen NMIBulletinin (Svenskspråkiga specialnummer 1/2019). Tuloksista julkaistiin viisi artikkelia NMIBulletinissa.

Hankkeen tuloksia sekä julkaisuja esiteltiin konferensseissa, Educa-messuilla sekä koulutuksissa sekä Danderydissä vuoden aikana. Hanke on kehittämässä jatkuvuutta suomenruotsalaisen oppimisvaikeuksien tutkimuksen levittämisessä.

ILS Luki

Hankeessa julkaistiin keväällä lukemistestistö sekä kaksi nimeämisen testiä: ILS – Individuell Läsning och Skrivning (Risberg m.fl., 2019), SSB – Test i Snabb Seriell Benämning (Salmi m.fl., 2019) sekä VBT – Verbbenämningstest (Laine m.fl., 2019). Lukemisen testistö sisältää fonologisia tehtäviä sekä lukemisen ja kirjoittamisen tehtäviä. Nimeämistestit sisältävät arviointitehtävät sarjallisen nimeämisen nopeuden sekä yksittäisten kuvien nimeämisen tarkkuuden arviointiin 6-12-vuotiaille suomenruotsalaisille lapsille.

ILS2-hankkeen tutkimukseen haettiin puoltava lausunto Jyväskylän yliopiston eettiseltä toimikunnalta. Tutkimuslupien keruu käynnistettiin pitkittäistutkimuksen aineiston keruuta varten. Hankkeeseen rekrytoitiin työntekijä Spel-Ett Läsflytin kehittämistä sekä testaajia kevään 2020 aineiston keruuta varten. Tutkimusmateriaali päivitettiin kevään aineiston keruuta varten. Läsförståelse-mittarin tekstien tekeminen käynnistettiin. Hankkeen dataa järjestettiin ja analysoitiin sekä kansainvälistä artikkelia työstettiin tulosten pohjalta.

Kerätystä aineistosta valmistui ja on valmisteilla 9 opinnäytetyötä Åbo Akademiassa sekä 2 väitöstutkimuksen artikkelia Åbo Akademiassa ja Jyväskylän yliopistossa.

ILS Tark

Hurtig - jäsentynyt tukea levottomille lapsille: Vuoden 2018 aikana kerätyn datan perusteella tutkittiin intervention vaikutuksia lasten käyttäytymiseen (mukana seurannassa 11 lasta). Tulokset esitettiin loppuseminaarissa sekä julkaistiin artikkelissa NMI Bulletinin ruotsinkielisessä erityisnumerossa.

Kummi 19 - Självreglering och exekutiva färdigheter: Att stödja riktning, motivation och kapacitet i skolan -kirja: Kirjan kirjoitus- ja toimitustyö jatkui keväällä 2019. Kirja kuvaa keskeisiä perusperiaatteita, kuinka tukea levottomasti ja tarkkaamattomasti käyttäytyvää lasta koululuokassa. Kirja julkaistiin kesällä 2019.

ProSkola ja ProSkola-käsikirja: Syksyllä 2019 aloitettiin ruotsinkielisen ProSkola-käsikirjan kehittämistyö. ProSkola-käsikirja on osittain suora käännös vastaavasta suomenkielisestä ProKoulu-käsikirjasta sekä yhteistyössä suomenkielisen ProKoulu-tiimin kanssa toimitettu ja uudistettu käsikirjan versio.

ProSkola toiminta on aloitettu neljässä ruotsinkielisessä koulussa. Koulujen henkilöstö on osallistunut omilla kouluillaan kahteen koulutukseen. Henkilöstö osallistui kyselypohjaiseen alkutilanteen arviointiin, minkä antama tieto palautettiin koulujen henkilöstölle ja loi pohjan kunkin kouluun muutostarpeille. ProSkola prosessi eteni kouluissa suunnitellusti. Osallistuvat koulut saivat hanketyöntekijöiden antamaa ProSkola ohjausta kolme kertaa syksyn aikana sekä tarpeenmukaista konsultaatiota (puhelin kontaktit). Hankkeessa aloitettiin kuntaohjaajien koulutus. Kuntaohjaajien tehtävänä on tulevaisuudessa ylläpitää ja levittää ProSkola toimintaa omissa kunnissaan.

Check In Check Out: Syksyn 2019 aikana aloitettiin CICO-käsikirjan ruotsinkielisen version käännös- ja kirjoitustyö.

Muuta: ILS2 edustaja osallistui syyskuussa Oslissa järjestettyyn PALS-konferenssiin. Konferenssissa luotujen yhteyksien kautta on aloitettu pohjoismainen yhteistyö Ruotsin ja Norjan kanssa, jonka seurauksena järjestettiin tammikuussa 2020 pieni tapaaminen Göteborgissa. Isompi tapaaminen mihin kutsutaan myös Islannin ja Tanskan edustajia on suunnitteilla Helsinkiin kesäkuussa 2020.

eTALE oppimisympäristön kehittäminen lukemaan
opettamisen ja oppimisen tueksi
Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan
(eTale, 2019-2022)

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

eTALE
AFRICA

Projektin vetäjä: Timo Ahonen

Henkilöstö (2019): Timo Ahonen, Päivi Merjonen, Miika Pekkarinen ja Juha-Matti Latvala (NMI), Pia Krimark (NMI ja JY), Pamela February (UNAM, Namibia), Jacqueline Jere-Folotiya (Capolsa, UNZA, Sambia), Damaris Ngorosho (AMUCTA, Tansania), Flora Nyali Maghuwa (KISE, Kenia), Marja-Kristiina Lerkkanen (JY), Ritva Ketonen (HY)

Kesto: 2019–2022

Rahoittaja: Ulkoministeriön kansalaisjärjestöhanke, (84 000 €)

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto, Helsingin yliopisto, University of Namibia, University of Zambia, Capolsa-center, Archbishop Mihayo University College of Tabora (Tansania) ja Kenya Institute for Special Education,

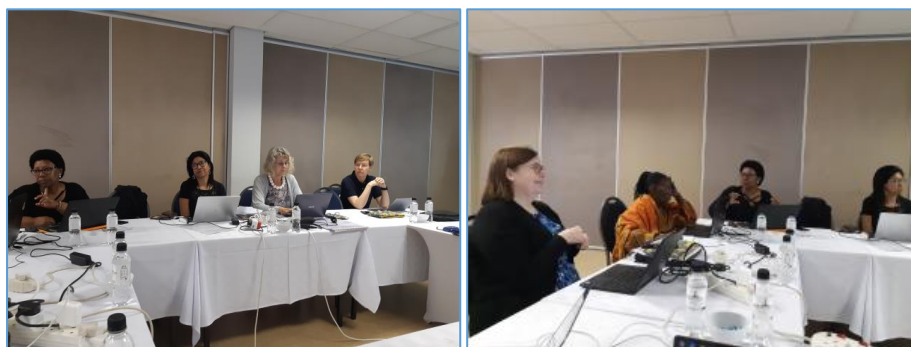
Tavoitteet: Hankkeen tarkoituksena on parantaa alaluokkien opettajien ja erityisopettajien pätevyyttä lukemaan opettamisen taidoissa ja tarjota välineitä lukemaan opettamisen edistämiseen erityisesti lapsille, joilla on lukemaan oppimisen vaikeuksia ja samalla myös kaikille lapsille. Hanke perustuu valmisteluvaiheeseen ”E-oppimiseen perustuva opettajienkoulutusohjelma lukemaan opettamiseen ja oppimiseen Saharan eteläpuolisessa Afrikassa” jota UM rahoitti vammaishankkeena vuonna 2015. Afrikkalais-suomalaisen opettajankoulutuksen asiantuntijaryhmän yhteistyöllä kehitämme opettajien koulutusta ja täydennyskoulutusta (PD), joka perustuu vapaasti käytettävään ja internetissä olevaan digitaaliseen oppimisympäristöön. eTALE PD ohjelma kohdistuu koulutuksen ja erityisesti lukemaan opettamisen taitojen kehittämiseen ja sitä kautta lasten ja aikuisten lukutaidon vahvistamiseen kansallisten ja kansainvälisten politiikka strategioiden Unescon SDG 4 tavoitteiden mukaisesti.

Verkkosivut: (www.taleafrica.com).

Projektin toiminta ja tuotokset 2019

Vuonna 2019 järjestettiin kaksi työkokousta (Suomessa ja Namibiassa) ja jatkettiin eTALE Africa ympäristön sisällöllistä kehittämistä teksteinä ja hyperteksteinä sekä käynnistettiin hyviä lukemaan opettamisen käytäntöjä eri maissa esittelevän videokirjaston suunnitteleminen. Hankkeen tansanialainen partneri vaihtui Sebastian Kolowa Memorial Universitystä (SEKOMU) uuteen Archbishop Mihayo University College of Taboraan (AMUCTA).

NMI on mukana Jyväskylän Yliopiston Korkeakoulutuksen kehitysyhteistyöohjelman HEI ICI hakemuksessa, jossa laajennetaan eTALEa erityisesti matematiikan opettamisen ja oppimisen osalta. Hakemus selviytyi hakuprosessin toiselle kierrokselle.

Projektin vetäjä: J-M Latvala

Henkilöstö (2019): Annastiina Kettunen, Sami Määttä, Jaakko Ryssy ja J-M Latvala

Kesto: 2018–2019

Rahoittaja: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Yhteistyökumppanit: Helsingin yliopisto, Skope ry, opetus- ja kulttuuriministeriö, Utelias luokka -pilottiin osallistuvat koulut, opettajat ja oppilaat (sekä vanhemmat) ja luovan alan työntekijät.

Tavoitteet: Hankkeessa toteutetaan kyselytutkimus liittyen opetus- ja kulttuuriministeriön Kärkihankerahoituksen Utelias luokka -pilottiin. Utelias luokka -toimintamallin tavoitteena on tuoda luovan alan työntekijöitä kouluihin toimimaan yhteistyössä opettajien kanssa ja luomaan uudenlaisia tapoja ja menetelmiä oppiaineiden opetukseen. Menetelmän tavoitteena on tukea oppilaiden luovaa ja kriittistä ajattelua, akateemisia taitoja, sosiaalisia taitoja, koulumotivaatiota ja minäkuvan kehitystä. Tutkimuksen kautta arvioidaan toimintamallin sovellettavuutta Suomessa.

Projektin toiminta ja tuotokset 2019

Utelias luokka -pilottiin osallistui yhteensä 62 koulua eri puolelta Suomea. Oppilaita toiminnan pariin osallistuu noin 1700.

Hankeeseen liittyvän tutkimuksen toteuttivat yhteistyössä [Niilo Mäki Instituutti](#) (sähköinen kyselytutkimus), [Skope ry](#) (aivotutkimus) ja [Opetus- ja kulttuuriministeriö](#) (Utelias luokka -pilotin koordinointi ja rahoitus).

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Utelias luokka -hankkeeseen osallistumisen vaikutusta: 1) Lasten ja opettajien näkemyksiin koulunkäynnistä, kriittisestä ajattelusta, luovuudesta ja empatiasta kyselyiden avulla, 2) empatiataitojen kehitykseen laajasti käytettyjen testien ja kyselyiden avulla, ja 3) tunnetiedon käsittelyn kehittymiseen tätä heijastavien aivovasteiden mittaamisella.

Keväällä 2019 toteutettiin hankkeen loppukyselyt, joihin saatiin vastauksia 4-6 -luokkalaisilta oppilailta (n=168), oppilaiden vanhemmilta (n=258) ja opettajilta (n=37). Lisäksi Utelias luokka -pilottihankkeen koordinaattoreilta saatiin 14 vastausta pilottia koskevaan arviointilomakkeeseen. Tutkimuksessa ei ollut vertailuryhmää ja ryhmän edustavuus saattaa olla vinoutunut, mitkä tulee ottaa huomioon tulosten tulkinnessa.

Tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että Utelias luokka -pilotista voi olla jonkin verran hyötyä lasten tunteiden tunnistamista koskeville valmiuksille ja tarkkaavaisuuteen liittyville aivotoiminnoille. Lisäksi tutkimuksessa saatiin viitteitä siitä, että lasten koulun ulkopuolinen uteliaisuus ja empatia lisääntyivät ja kielteiset motivaatioindikaattorit (tehtävien välttäminen ja epäonnistumista koskevat odotukset) laskivat. Lapset kykenivät myös tunnistamaan luovan ja kriittisen ajattelun piirteitä samalla tavalla molemmissa tutkimuksen aikapisteissä. Vaikka lasten suosikkiaineet säilyttivät vakaasti asemansa ajan kuluessa, toiseksi suosituimpien aineiden suosio muuttui hieman pilotin aikana (matematiikan sekä taide- ja tiedeaineiden suosio kasvoi).

Koordinaattoreiden laadulliset tulokset viittasivat siihen, että Utelias luokka -pilotti otettiin hyvin myönteisesti vastaan. He kertoivat, että pilotti oli erittäin hyödyllinen opiskelijoille, opettajille ja taiteilijoille eri näkökulmista (yhteistyö, rohkeus, uudet ideat ja kokemukset, ryhmätyö jne.). Koordinaattorit kertoivat myös haasteista, mutta suurin osa niistä liittyi tiukkaan aikatauluun, jossa ei ollut riittävästi aikaa yhteistyössä tapahtuvaa suunnittelua varten.

Pilotin tuloksia esiteltiin Educa 2020 -tapahtumassa opetus- ja kulttuuriministeriön osastolla järjestetyssä tiedotustilaisuudessa.

3. Lastentutkimuslinikka

Vastaava psykologi: Nina Kultti-Lavikainen

Henkilöstö (2019): Kehityksen ja kasvatuksen erikoispsykologi, psykoterapeutti, neuropsykologi, PsL Nina Kultti-Lavikainen, psykologi, PsT, perhe- ja pariterapian psykoterapeutti Ulla Leppänen, psykologi, PsM Sanna Raasakka ja PsM, Anna Talvinen (4 kk. osa-aikainen) ja yksi psykologiharjoittelija (5 kk.). Lisäksi osa-aikaisina neuropsykologi Tuire Koponen ja psykologi Anna-Kaija Eloranta sekä hanketyöntekijät toimintaterapeutti Asta Ruodemäki, erityisopettaja Marja Paananen ja opettaja Mika Minkkinen.

Kesto: Lastentutkimuslinikka on toiminut vuodesta 1985.

Rahoittaja: Lastentutkimuslinikan asiakastyö toteutuu Jyväskylän perheneuvolan toimintana.

Yhteistyökumppanit: Keski-Suomen alueen koulujen henkilökunta, perheneuvolat ja koulupsykologit, KSKS lastenpsykiatria ja lastenneurologia, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Onerva sekä Jyväskylän yliopiston psykologian ja kasvatustieteiden laitokset.

Tavoitteet: Lastentutkimuslinikan tehtävänä on tarjota ja kehittää palveluja ja tukimuotoja, jotka liittyvät oppimisvaikeuksien ja neuropsykiatristen vaikeuksien arviointiin ja kuntoutukseen. Palvelujen ja tukimuotojen kehittämisen lisäksi Lastentutkimuslinikalla käytöön otetaan, arvioidaan ja edelleen kehitetään NMI:ssä ja Jyväskylän yliopistossa tutkittavia ja kehitettäviä menetelmiä.

Lastentutkimuslinikan toiminta ja tulokset 2019

Lastentutkimuslinikalla tutkittiin 50 lasta oppimisvaikeuksien vuoksi (v. 2016 oli 50, 2017 oli 63 ja v 2018 55). Lapsista 50 % oli Jyväskylän ulkopuolisista kunnista. Kuntoutuksessa kävi 83 lasta (v. 2016 oli 69 ja 2017 oli 73, v. 2018 oli 55). Osa kuntoutuksista oli alkanut jo vuonna 2018. Kuntoutusten isoa määrää selittää NMI:n työntekijöiden työpanoksen suuntautuminen kuntoutukseen sekä useiden palvelusetelillä tutkittujen lasten palaaminen kuntoutukseen Lastentutkimuslinikalle. Kuntoutusryhmiä toteutui kuusi. Ryhmissä vahvistettiin lasten minäpystyvyyttä, luku- ja kirjoitustaitoa, toiminnanohjausta, luetun ymmärtämistä ja internetlukutaitoa. Keski-Suomen alueen psykologeja konsultoitiin 188 lapsen asioissa (v. 2016 oli 162 ja v. 2017 oli 193, vuonna 2018 oli 215). Keskimääräinen jonotusaika oli 1 vuotta 7 kk. (81 viikkoa) (v. 2016 oli 1 vuosi, v. 2017 1v. 1 kk., vuonna 2018 1 v. 4 kk.). Jonotusaika tutkimuksiin piteni, koska Lastentutkimuslinikan henkilöstömäärä väheni vuonna 2017 kolmeen työntekijään. Jonotusajan pidentyessä lähettävän työntekijän tekemiä perustutkimuksia pystytään hyödyntämään vähemmän, lapsen tutkimusprosessi pitenee, ja tämä osaltaan pidentää jonotusaikaa. Jonotusajan pitenemistä selittää osaltaan myös keväällä 2017 tulleiden läheteiden määrän kasvu. Kuntoutusta pystyttiin tarjoamaan runsaasti, koska syksyllä 2019 ei tullut psykologiharjoittelijaa, ja palkkaraha tältä osin voitiin käyttää tuntityöntekijöiden palkkaamiseen. Heidän työnsä keskittyi kuntoukseen.

Oppimisvaikeuksien kuntoutuksen lisäksi toteutettiin lasten neuropsykiatrista hoitoa ja kuntoutusta, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä koulun henkilökunnan ja muiden lapsen hoitotahojen kanssa. Neuropsykiatrista kuntoutusta tarvitsevien lasten hoito edellyttää lapsen arjen tukitoimien laaja-alaista ja yksilöllistä suunnittelua. Usein lapsen ohella myös vanhemmat ja koulun henkilökunta tarvitsevat suunnitelmallista ja pitkäjänteisesti toteutettua tukea.

NMI:n tutkimushenkilöstö osallistui Lastentutkimuslinikan asiakastyön kuntoutuksen kehittämiseen. Klinikan henkilökunta puolestaan toimi kouluttajana NMI:n järjestämissä koulutuksissa. Näin hyödynnettiin tutkijoiden monialaista osaamista Lastentutkimuslinikalla ja vastaavasti Lastentutkimuslinikan psykologien osaamista opettajien, erityisopettajien ja psykologien kouluttamisessa. Osana kehittämistyötä lasten autismikirjon asioissa tarjottiin tutkimuksia perheneuvolan perustyöhön. Lasten tutkimusten ja kuntoutuksen osalta kehitettiin ns. viiden kerran mallia, jossa viiden tapaamisen aikana tutkitaan lapsen tilanne ja lyhytintervention kautta tuetaan lasta, vanhempia ja opettajia auttamaan lasta oppimisvaikeuksien helpottumiseksi. Lastentutkimuslinikan ja Jyväskylän yliopiston yhteistyönä toteutettiin kuntoutustutkimusta lasten luetun ymmärtämisen ja internetlukutaidon vahvistamiseksi (iFuCo/ILA). Lisäksi kehitettiin ryhmäkuntoutusta lapsen lukemisen sujuvuuden ja tarkkaavuuden vaikeuksien päällekkäistyessä sekä oppimisvaikeuksien ja ahdistuksen päällekkäistyessä. Konsultaatiotyötä kehitettiin neuropsykiatristen lasten monialaiseen konsultaatiotyöhön

yhdessä erikoissairaanhoidon ja sosiaali- ja terveystalveluiden kanssa. Lisäksi koulutettiin ja konsultoitin Jyväskylän kaupungin lastensuojelua neuropsykiatrisissa kysymyksissä heidän kehittäessään vanhempien ryhmäohjausta neopsy-kysymyksissä.

4. Koulutus ja julkaisutoiminta

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2019): Maria Haakana, Maria Rintanen, Riikka Malinen, Assi Karppinen, Lasse Eskola, Teemu Hytönen, Sari Utriainen, Atte Palokangas, Mari Hytönen, Jami Kakko sekä harjoittelijat ja tuntityöntekijät: Iina Sorsa, Milja Viiliäinen, Henna Näyhä, Ville Huuskonen, Päivi Merjonen, Otto Jokinen, Lotta Ropponen, Aleksander Lempinen, Nuppu Vehniäinen, Heidi Lindberg, Amanda Neittaanmäki, Teemu Tamminen sekä opetushenkilöstö

Kesto: Koulutus-, tiedotus- ja julkaisutoiminta ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa ja talon palvelutoimintaa.

Rahoittaja: Koulutus- ja julkaisutuotot

Yhteistyökumppanit: Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattiopisto, Itä-Suomen yliopisto, JYU/kasvatustieteiden laitos/erityispedagogiikka ja varhaiskasvatus, JYU/opettajankoulutus, JYU/psykologian laitos, Jyväskylän kaupungin perheneuvola, Helsingin yliopisto, Oulun yliopisto, Lapin yliopisto, Ludus Oy, Aluehallintovirastot, oppilaitokset, kaupunkien ja kuntien opetustoimet, Hypeks -verkosto, Pesäpuu ry.

Tavoitteet: Niilo Mäki Instituutti pyrkii aktiivisesti levittämään tietoa oppimisvaikeuksia koskevista tutkimustuloksista sekä oppimisvaikeuksien käytännön arviointi- ja kuntoutusmenetelmistä. Instituutti järjestää omaan tutkimusalueeseensa liittyviä tieteellisiä tapahtumia ja tutkijayhteistyötä sekä koulutusta mm. psykologeille, perusopetuksen ja toisen asteen opettajille, erityisopettajille, varhaiskasvatuksen henkilöstölle, puhe-, fysio- ja toimintaterapeuteille sekä lasten ja nuorten vanhemmille. NMI:n koulutustoiminnan tarkoituksena on välittää uutta tietoa oppimisvaikeuksisten lasten ja nuorten kanssa toimiville ammattiryhmille sekä asianosaisten vanhemmille. Niilo Mäki Instituutin koulutustoiminta on nivoutunut läheisesti yhteen tiedotus- ja julkaisutoiminnan kanssa.

Niilo Mäki Instituutin tiedotustoiminnan lähtökohtana on NMI:n asema valtakunnallisena oppimisvaikeuksia koskevan tiedon tuottamisen ja kokoamisen keskuksena. Näiden tehtävien lisäksi Instituutin tehtävänä on tiedottaa ja osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun oppimisvaikeuksiin liittyvissä kysymyksissä.

Tiedottamisen ja oppimisvaikeuksiin liittyvän asiantuntemuksen levittämisen erityisenä kohderyhmänä ovat oppimisvaikeuksisten lasten ja nuorten kanssa työskentelevät eri alojen ammattilaiset ja asiantuntijat, mutta myös asianosaiset itse ja heidän perheensä, eri tasoilla toimivat päättäjät sekä suuri yleisö.

Verkkosivut: <http://koju.nmi.fi/>
<https://www.facebook.com/NMIkoulutus/>
<https://www.instagram.com/nmikoulutus>
<https://twitter.com/NMITiedotus>

Koulutus- ja julkaisutoiminta 2019

Vuonna 2019 työn alla olivat erilaisten koulutusten suunnittelu, tiedottaminen, markkinointi ja tapahtumajärjestelyt. Verkkokoulutukset lisääntyivät. Vuonna 2019 viimeisteltiin koulutuksen verkkosivuja ja -kauppaa <https://koju.nmi.fi>. Lisäksi lukuisissa alan ammattihenkilöstölle kohdennetuissa tapahtumissa on esitelty Niilo Mäki Instituutin julkaisuja ja toimintaa. Tästä esimerkkeinä erilaiset Opetushallituksen tilaisuudet ja Educa-messut, Oppimisen ja kasvun tuen päivät, Pyskologimessut ja Erityisopettajapäivät.

Julkaisutoiminnassa työstiin julkaistaviksi Oppimisen vaikeudet -kirja, joka julkaistiin myös e-kirjana, Toimintaohjekuvat varhaiskasvatukseen ja kouluun, myös e-julkasuina, Pragma-testi – Sosiaalisen ja pragmaattisen kielen ymmärtämisen testi, Kissatarina – Lasten kerrontataitojen arviointimenetelmä, Digilukiseula – digitaalinen luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä nuorille ja aikuisille, TNT -toimintanimeämistesti, Kummi 19: Sjävlreglering och exekutiva färdigheter, ILS – Individuell läsning och skrivning, VBT – Verbbenämningstest, SSB – Test i snabb seriell benämning NMI-Bulletin -lehteä julkaistiin neljä numeroa sekä ruotsinkielinen NMI Bulletin, NMI Bulletin Svenskspråkigt specialnummer 2019.

Koulutusten suunnittelu, tiedottaminen ja markkinointi on jatkuvaa ja sitä tehdään monissa kanavissa. Koulutus- ja julkaisutiedotteet tehdään kahdesti vuodessa eli kevät ja syyslukukaudelle. Tiedotteet ovat sähköisesti ladattavissa kotisivuilla ja painettuina niitä jaetaan koulutuksissa ja tapahtumissa sekä osana julkaisumyyntiä. Sähköisessä tiedottamisessa hyödynnetään kuukausittain ilmestyvää uutiskirjettä sekä täsmätiedottamista. Kuukausittain ilmestyvä uutiskirje on osoittautunut hyväksi tavaksi tiedottaa koko NMI:n toiminnasta. Myös sosiaalisen median kautta (erityisesti Facebook) tapahtuva tiedottaminen on osoittautunut tehokkaaksi ja sen kautta olemme myös tavoittaneet uusia asiakkaita ja kohderyhmiä.

Vuonna 2019 järjestettiin oppimisen ja oppimisvaikeuksien arviointiin sekä taitojen tukemiseen liittyen 30 tilauskoulutuskokonaisuutta eri puolilla Suomea ja lisäksi toteutui yhteensä 17 maksullista koulutusta mm. Helsingissä, Jyväskylässä, Lahdessa, Oulussa, Tampereella, Vantaalla sekä verkossa. Näistä esimerkkeinä lukemisen, tarkkaavuuden, toiminnanohjauksen ja matematiikan pulmat ja päällekkäistyneet oppimisvaikeudet. Lisäksi koulutusten teemoina ovat olleet yhteisopettajuus, hahmottamiseen, tunteisiin ja oppimiseen, muistiin, työrauhaan, minäpystyvyyteen sekä vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät koulutukset. Verkkokoulutukset Lene – Leikki-ikäisen lapsen neurologinen arviointimenetelmä ja YKÄ – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä yläkouluun keräsivät myös runsaasti osallistujia.

Lisäksi Niilo Mäki Instituutin Avoimet ovet -tapahtuma järjestettiin kaksi kertaa vuoden aikana ja se keräsi molemmilla kerroilla paikalle runsaasti eri alojen opiskelijoita ja muita kiinnostuneita. Logopedikliniken vid Danderyds sjukhusin kanssa järjestimme kaksipäiväisen seminaarin Dyskalkyli 100 år – Nationell konferens om dyskalkyli 20.-21.11.2019 Stockholm Danderydin sairaalalla. Seminaarin ohjelma ja esitykset löytyvät täältä <https://koju.nmi.fi/dyskalkyli-100-ar/> Seminaariin osallistui yhteensä noin 100 alan ammattilaista ja tutkijaa.

Tuotoksia 2019

Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen M-K. & Tiina Siiskonen (toim.) 2019. Oppimisen vaikeudet: Niilo Mäki Instituutti. Julkaistiin myös e-kirjana.

Klenberg, L., Närhi, V., Husberg, H., Slama S. & Määttä, S. 2019. Kummi 19: Självreglering och exekutiva färdigheter: Niilo Mäki Instituutti. Julkaistiin myös e-kirjana.

Laine, M., Neitola, T., Rautakoski, P., Westerholm, J., Salmi, P. & Plyhm, L. 2019. VBT – Verbenämningstest: Niilo Mäki Instituutti.

Laine, M., Neitola, T., Renvall, K. & Laakso, M. 2019. TNT - Toimintanimeämistesti: Niilo Mäki Instituutti.

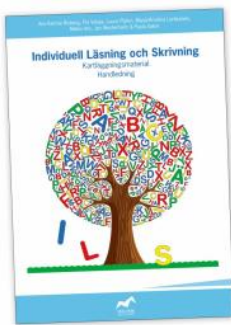
Loukusa, S. 2019. Pragma-testi – Sosiaalisen ja pragmaattisen kielen ymmärtämisen testi: Niilo Mäki Instituutti.

Mäkinen Leena, 2019. Kissatarina – Lasten kerrontaitojen arviointimenetelmä: Niilo Mäki Instituutti.

Paananen, M., Pöyliö, H., Määttä, S., Hautala, J., Eklund, K., Kinnunen, M., Westerholm, J. & Holopainen, L., 2019 . DigiLukiseula – digitaalinen luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä nuorille ja aikuisille: Niilo Mäki Instituutti.

Risberg, A-K., Vataja, P., Plyhm, L., Lerkkanen, M-K., Aro, M., Westerholm, J. & Salmi, P. 2019. ILS – Individuell läsning och skrivning: Niilo Mäki Instituutti.

Salmi, P., Plyhm, L., Risberg, A-K., Vataja, P. & Westerholm, J. 2019. SSB – Test i snabb seriell benämning: Niilo Mäki Instituutti.

Toimintaohjekuvat varhaiskasvatukseen ja kouluun, 2019: Niilo Mäki Instituutti. Julkaistiin myös e-julkaisuina

Ruotsinkielinen NMI Bulletin, NMI Bulletin Svenskspråkigt specialnummer 2019: Niilo Mäki Instituutti.

NMI-Bulletinin sisältämät artikkelit vuonna 2019

2019/29, nro 1

LECTIO PRAECURSORIA

Laskemisen sujuvuus osana matemaattisia taitoja - *Eija Väisänen*

Opetusdialogi luokkahuoneessa – opettajan tarjoama tuki, yhteinen tiedonrakennus ja yhteys akateemiseen suoriutumiseen - *Heli Muhonen*

Suunnitteluvitekehys ja periaatteita oppimista ja hyvinvointia edistävien oppimisympäristöjen yhteissuunnitteluun - *Tiina Mäkelä*

TUTKIMUKSET

Lapsen vahvuudet esiopetuksen pedagogisissa asiakirjoissa - *Noora Heiskanen, Tiina Saxlund, Anja Rantala & Tanja Vehkakoski*

KOKEILUT JA KÄYTÄNTEET

PACE-asetus erityislasten kanssa työskentelyssä, *Riitta Tanskanen ja Liisa Piironen*

PUHEENVUOROT

Sivistys ja osaaminen suomalaisen yhteiskunnan tukipilareina - *Tiina Silander*

KONGRESSIKERTOMUKSET

Poimintoja Hyvä Alku -tapahtumasta 20.–21.9.2018 - *Timi Tervo*

2019/29, nro 2

LECTIO PRAECURSORIA

Osaamismerkkein ohjautuva oppiminen - *Sanna Brauer*

TUTKIMUKSET

Oppilaiden toiminta ja oppimismahdollisuudet koulun digitaalisessa verkko-oppimisympäristössä - *Kristiina Kumpulainen, Anu Kajamaa & Antti Rajala*

Esteettömyys digitaalisissa ympäristöissä kielellisten erityisvaikeuksien näkökulmasta - *Nelli Autere, Anniina Talvinen, Mari Hankala & Johanna Pöytä-Tarhonen*

KATSAUKSET

Näkökulmia tutkivan nettilukemisen opettamiseen - *Carita Kiili ja Leena Laurinen*

HAASTATTELU

Monipuolisuutta kouluarkeen – teknologia pedagogisena työkaluna - *Timi Tervo*

2019/29, nro 3

LECTIO PRAECURSORIA

Koulun toimintakulttuuri avautuvissa oppimistiloissa – Etnografinen tutkimus uuteen koulurakennukseen muuttamisesta - *Raija Kattilakoski*

TUTKIMUKSET

Kun koulun tarjoama tuki ei riitä – Koulun ja kuntoutuksen yhteistyö lapsen koulunkäynnin tukena - *Pilvi Hämeenaho & Tarja Keltto*

KATSAUKSET

Digitaalisten oppimisovellusten vaikutus oppimiseen ja niiden arviointimallit - *Markus Salonen*

KOKEILUT JA KÄYTÄNTEET

Vanhempainohjaus osana toiminnanohjauksen ja tarkkaavuuden kuntoutusta – tuloksia TOTAKU-vanhempainryhmistä - *Satu Jyränen, Kati Rantanen & Elina Vierikko*

Tuettua verkko-opetusta koulunkäynnin erityistilanteisiin - *Tiina Pillbacka-Rönkä & Johanna Sergejeff*

PUHEENVUOROT

Näkökulmia maahanmuuttajalasten kielitaidon tukemiseen - *Katja Korhonen*

2019/29 nr 4

TUTKIMUKSET

Tapaustudkimus cp-vammaisten nuorten toiminnanohjauksen kuntoutuksesta - *Puolakka Ulla, Virta Maarit & Munck Petriina*

KATSAUKSET

Monilukutaito sosiokulttuurisesti orientoituneiden lukutaitojen joukossa - *Tarnanen Mirja*

KOKEILUT JA KÄYTÄNTEET

Kissatarina – uusi menetelmä lasten kerrontaitojen arvioimiseen - *Mäkinen Leena*

KONFERENSSIKERTOMUS

Lapsen motoriset pulmat varhaiskasvatuksen ja koulun arjessa – katsaus DCD13 Bridging the Disciplines - konferenssin esiseminaariin - *Näyhä Henna*

IWALS 2019 -konferenssi 17.–19.6.2019 Jyväskylässä kokosi yhteen tutkijoita ympäri maailmaa - *Viiliäinen Milja & Huuskonen Ville*

PUHEENVUOROT

Lapset tarvitsevat kasvamisen rauhaa - *Pulkkinen Lea*

NMI Bulletin Svenskspråkigt specialnummer 2019

FÖRORD - Johan Korhonen

FORSKNING

Tvåspråkighet och lärarskattade exekutiva funktioner samt prestationsbaserade kognitiva färdigheter hos elever i grundskolan - *Lea Gädda, Matilda Derfalk, Henrik Husberg, Susanna Slama, Vesa Närhi och Matti Laine*
Kan extra fysisk aktivitet ge bättre resultat i matematik? En interventionsstudie - *Erika Lindroos, Frida Erikslund, Bert Jonsson och Johan Korhonen*

Speciallärares organisering av stöd för elever med inlärningssvårigheter i Svenskfinland - *Camilla Björk-Åman och Christel Sundqvist*

LITTERATURÖVERSIKT

Forskningsbaserade kartläggnings- och interventionsmaterial i matematik för elever i Svenskfinland - *Ulrika Ekstam, Heidi Hellstrand, Johan Korhonen och Pirjo Aunio*

EXPERIMENT OCH PRAXIS

Projektet ILS – InLärning och Stöd i finlandssvenska skolor och daghem - *Ann-Katrine Risberg och Susanna Slama*

Bedömning av självregleringsfärdigheter och stöd för barns utveckling inom dagvården - *Sira Määttä och Henrik Husberg*

SSB och VBT – två nya benämningstest för finlandssvenska 6–12-åringar - *Paula Salmi, Laura Plyhm, Ann-Katrine Risberg, Pia Vataja och Matti Laine*

ILS – ett nytt finlandssvenskt material för kartläggning av läsning och skrivning - *Pia Vataja, Ann-Katrine Risberg, Marja-Kristiina Lerkkanen, Mikko Aro och Paula Salmi*

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2019): Maria Haakana, Maria Rintanen, Riikka Malinen, Assi Karppinen sekä harjoittelijat ja tuntityöntekijät: Iina Sorsa, Heidi Lindberg, Milja Viiliäinen, Ville Huuskonen, Henna Näyhä ja opetushenkilöstö.

Kesto:

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2018 haun koulutushankkeet:

7oph7230 Turvallista kasvua, hyvinvointia ja osallisuutta oppimiseen 2018–2019

7oph7231 Yhteispeli - hyvinvointia oppilaille ja työyhteisöille 2018–2019

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2019 haun koulutushankkeet:

7oph7233 Hyvinvointia ja oppimista tukemalla yhdenvertaiseen kouluun 2019-2020

7oph7234 Yhteispeli – tunne- ja vuorovaikutustaidoilla kohti hyvinvointia 2019-2020

Opetushallituksen erillisrahoitus, päähakija Jyväskylän yliopisto:

7oph7232 LUKILOKI: Luku- ja kirjoitustaidon opetuksen ja oppimisen koulutusohjelma 2018–2019

Rahoittaja: Opetushallitus

Yhteistyökumppanit: Opetushallitus, koulut ja opettajat kautta Suomen, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva ja Mikael, Jyväskylän kaupungin perheneuvola, HYPEKS –verkosto, THL, Helsingin yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Attentio, Jyväskylän yliopisto: Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto: Filosofinen tiedekunta, Mänttä-Vilppula/opetustoimi, Jyväskylän kaupungin perheneuvola, Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, Helsingin yliopisto, Kasvatustieteiden laitos, Tampereen yliopisto, Jyväskylän yliopisto: Liikuntakasvatuksen laitos, Muuramen kunta/opetustoimi ja EduCluster Finland.

Tavoitteet: Edistää yleistä-, tehostettua- ja erityistä tukea tarvitsevan oppilaan osallisuutta ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti vahvistamalla opettajien kolmiportaisen tuen pedagogista osaamista. Syventää moniammatillista yhteistyötä opetuksessa ja edistää laadukkaan inklusiivisen opetuksen, turvallisen lähikoulun ja yhtenäisen perusopetuksen toteutumista. Edistää opettajien luokanhallinnan taitoja sekä vahvistaa koulun aikuisten valmiuksia motivaation, hyvän työrauhan, itsesäätelyn, tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen tukemiseen koulussa. Kouluttaa esi- ja alkuopetuksen henkilöstöä varhaisen tuen menetelmiin ja oppimisympäristöihin. Hankkeilla vahvistetaan osallistujien osaamista motivaation, kasvun sekä oppimisen tukemisessa ja ohjaamisessa. Keskiössä on oppilaan tuen tarpeen tunnistaminen sekä siirtymävaiheen tukitoimien oikea-aikainen suunnittelu ja käytäntöön pano opintojen aikana.

Yhteispeli-hankkeiden tavoitteena on tukea koko kouluyhteisön hyvinvointia ja vahvistaa lasten tunne ja vuorovaikutustaitoja ala- ja yhtenäiskouluissa ja vaikuttaa koko koulun toimintakulttuuriin ja johtamiseen käytännönläheisten toimintatapojen kautta. Koulutuksissa koulutetaan opettajia lasten työskentelyn ohjaamiseen, rehtoreita koulun kehittämiseen ja muutosprosessien johtamiseen sekä työyhteisöä aikuisten keskinäisen työskentelyn ja työhyvinvoinnin tukemiseen.

LUKILOKI-hankkeen tavoitteena on antaa opettajille valmiuksia ja menetelmiä luku- ja kirjoitustaidon oppimiseen ja opetukseen sekä taitojen tukemiseen.

Hankkeet rohkaisevat opettajia hyödyntämään tietotekniikkaa opetuksessa ja kannustavat käyttämään uusimpaan tutkimustietoon perustuvia Internet -pohjaisia, vapaasti käytettäviä arviointi-, opetus- ja harjaannuttamismenetelmiä. Tarjota alueellisesti ja valtakunnallisesti verkon kautta saavutettavissa olevaa koulutusta eri puolilla Suomea.

www-sivut:

[Hyvinvointia ja oppimista tukemalla yhdenvertaiseen kouluun 2019-2020](#)

[Turvallista kasvua, hyvinvointia ja osallisuutta oppimiseen 2018-2019](#)

<https://koju.nmi.fi/yhteispeli-koulutukset-2018-2019/>

<https://koju.nmi.fi/yhteispeli-koulutukset/>

<https://www.facebook.com/groups/553924811480584/> (Yhteispeli - facebook -ryhmä)

<https://lukiloki.jyu.fi/>

<https://www.facebook.com/lukilokihanke/>

<https://www.facebook.com/NMIkoulutus/>

<https://www.instagram.com/nmikoulutus/>

<https://twitter.com/NMITiedotus>

Toiminta ja tulokset 2019

Turvallista kasvua, hyvinvointia ja osallisuutta oppimiseen ja Hyvinvointia ja oppimista tukemalla yhdenvertaiseen kouluun hankkeissa järjestettiin yhteensä 83 Opetushallituksen kustantamaa koulutusta, joista 18 op toteutettiin verkkokoulutuksina. Koulutusten kokonaisopintopistemäärä oli 141 op ja kontaktiopetusta järjestettiin yhteensä 123 päivää.

Yhteispeli-hankkeissa vuonna koulutusten kokonaisopintopistemäärä oli 16 op ja kontaktiopetusta järjestettiin yhteensä 82 päivää.

LUKILOKI-hankkeessa NMI:n sisällöllinen kokonaisuus on ollut Läs- och skrivförmågan hos finlandssvenska barn (2 sp), 30.10. Tammerfors och på nätet. Lisäksi LUKILOKI-hankkeessa NMI:n tehtävänä on ollut suunnittelu soveltuvien osien yhteistyössä kouluttajien kanssa, koulutuspäivien järjestelyt, kahvitus- ja tilavaraukset, kouluttajien majoitusvaraukset, koulutuksista tiedottaminen ja markkinointi, hankkeen www-sivujen, Facebook- ja Instagram-sivujen päivittäminen omiin vastualueisiin liittyen, ilmoittautumislomakkeiden laatiminen ja päivitys sekä ilmoittautumisten vastaanottaminen, osallistujien opintoneuvojana ja tukena toimiminen, viestintä osallistujille ja koulutuksen tervetulo viestien laadinta ja lähetykset, asiakasrekisterin tietojen ja osallistujamäärien ylläpito, osallistujien taustatietojen ja koulutuspalautteiden kerääminen ja raportointi, opintosuoritusten kirjaus, todistusten tekeminen ja lähettäminen. Tämän lisäksi tehtävänä on ollut hankkeen visuaalisen ilmeen ja logon suunnittelu sekä videotuotantoa. LUKILOKI-hankkeessa järjestettiin vuonna 2019 yhteensä 48 koulutusta joista 24 toteutettiin verkkokoulutuksena ja 24 lähiopetuspäivinä. Yhteensä kontaktiopetusta oli 218 päivää. Osallistujamäärä LUKILOKI-koulutuksissa oli yhteensä 1838, joista suuri osa osallistui useampaan kokonaisuuteen.

5. Hallinto- ja tukipalvelut

Toiminnasta vastaava: Juha-Matti Latvala (toiminnanjohtaja), Kirsi Kantola (talouspäälikkö), Miika Pekkarinen (tietohallintopäälikkö)

Henkilöstö (2019): Juha-Matti Latvala, Kirsi Kantola, Miika Pekkarinen, Kirsi Hintikka, Atte Palokangas, Niko Hoffren, Mari Hytönen, Teemu Hytönen, Jari Westerholm sekä tunti- ja osa-aikaisia Asta Kaipainen ja Pia Krimark. Lisäksi yksi harjoittelija Lastentutkimuskeskuksella.

Kesto: Hallinto- ja tukipalvelut ovat pysyviä Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa.

Rahoittaja: STEA yleisavustus (AY5) (285 000 €), omat koulutus- ja julkaisutuotot, projektien yleiskuluosuudet

Tavoitteet: Niilo Mäki -säätiön hallinto- ja tukipalvelujen tavoitteena on muodostaa laadukkaasti ja tehokkaasti toimiva työskentely-ympäristö säätiön työntekijöille. Hallinto- ja tukipalvelut koostuvat yleis-, talous-, henkilöstö- ja IT-hallinnosta.

Toiminta ja tulokset 2019

Niilo Mäki -säätiön perustoimintaa ylläpidetään STEA:n yleisavustuksen, projekteilta perittävien yleiskulujen ja koulutus- ja julkaisutuottojen turvin.

Hallinto- ja tukipalveluiden henkilöstöllä hoidetaan säätiön hallinto, instituutin toiminnan johtaminen ja koordinointi, talous-, henkilöstö- ja hankehallinto, muu yleishallinto, IT-tuki, verkkopalveluiden toimivuus ja tietoturvasuhteet sekä muut organisaatiota palvelevat tukipalvelut. Sisäisen toiminnan lisäksi yhteydenpito sidosryhmiin, rahoittajiin ja muihin verkostoihin kuuluu olennaisena osana toimintaan. Hallinto- ja tukipalveluiden tarkoituksena on tukea ja mahdollistaa Niilo Mäki Instituutin laadukas tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja julkaisutoiminta.

Vuoden 2019 aikana toteutettiin hallinto- ja tukipalveluissa muun muassa seuraavia toimia:

- Yleiskulujen kohdentamista hankkeille jatkettiin keräämällä yleiskuluosuus (perustaso 15 % ja 60-70 %:ia kokonaiskustannusmallia noudattavilta) hankkeilta. Kokonaiskustannusmallia noudattavissa hankkeissa uudet hakemukset laadittiin 70 %:n tasolla. Lisäksi päätettiin muissa hankehakemuksissa käyttää yleiskustannusprosenttina 20 %. Korotuksen tarkoitus oli saada yleiskulut vastaamaan paremmin todellista tilannetta.
- Palkkajärjestelmän uudistus toteutettiin 2018 ja vuonna 2019 sen toimivuutta seurattiin. Seurannan perusteella palkkajärjestelmää muokattiin entistä selkeämmäksi (mm. henkilöstöryhmien määrää pienennettiin viidestä kolmeen). Tavoitteena palkkaus uudistuksessa on varmistaa Niilo Mäki -säätiön palkkojen kilpailukykyisyys ja palkkojen määrittäminen entistä vahvemmin työtehtävän vaativuuden perusteella. Lisäksi kehityskeskusteluprosesseihin lisättiin ryhmäkeskustelut, joissa keskusteltiin organisaation ja työn sekä työssä jaksamisen kehittämisestä. Palkkausjärjestelmän toimivuutta seurataan edelleen ja sitä kehitetään palkkatyöryhmässä ja hallituksessa
- Uuden taloushallintojärjestelmän, CGI Sonet Premiumin, käyttöönotto saatiin päätökseen huhtikuussa 2019.
- Niilo Mäki -säätiön säännöt päivettiin vastaamaan uudistettua säätiölakia. Uudet säännöt tulivat voimaan keuhäällä 2019, kun Patentti- ja rekisterihallitus ne vahvisti.
- Niilo Mäki Instituutin strategian: *vahva tutkimusosaaminen, kansainvälisyys, aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen* sekä *tehokkaat ja joustavat toimintamallit* käytäntöön viemistä toteutettiin.
- Valtuuskunta (nykyisin hallintoneuvosto) kokoontui 2 kertaa ja hallitus 7 kertaa. Hallituksen ja valtuuskunnan/hallintoneuvoston jäsenet vuonna 2019 on mainittu liitteessä 3.

Niilo Mäki Instituutin keskimääräinen henkilömäärä (keskimääräisinä henkilötyövuosina kuukaudessa) nousi edellisiin vuosiin verrattuna (vuonna 2017 36,9 htv/kk, vuonna 2018 34 htv/kk ja vuonna 2019 38,2 htv/kk). Henkilömäärän nousua selitti muun muassa edellisen vuoden lopussa ja vuonna 2019 alkaneet uudet hankkeet.

Koko organisaation talouslukuja tarkasteltaessa vuositulos vuonna 2019 oli 164 370,10 € ylijäämäinen (aiempien vuosien ylijäämät: 2018: 75 444,12 ja 2017: 76 973,09 €). Kolmen edellisen vuoden tulokset ovat olleet hyviä niitä edeltävien alijäämäisten vuosien jälkeen. Niilo Mäki -säätiö on hoitanut kaikki taloudelliset velvoitteensa sopimusten mukaisesti.

6. Yhteistyö Suomessa

Niilo Mäki Instituutti tekee tiivistä yhteistyötä useiden tutkimus- ja kehittämiskumppaneiden kanssa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat myös toimintaa rahoittavat tahot (vuonna 2019 STEA, opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen Akatemia, Opetushallitus, Svenska kulturfonden, Svenska folkskolans vännar, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Suomen Kulttuurirahasto, Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen rahasto, Ulkoasiainministeriö, Euroopan Komissio, Yleisradio ja Grönlannin opetusvirasto).

Tutkimus- ja kehittämiskumppaneita ovat suomalaiset yliopistot (vuonna 2019 erityisesti Jyväskylän, Helsingin ja Itä-Suomen yliopistot sekä Åbo Akademi), ammattikorkeakoulut (erityisesti Jyväskylän ammattikorkeakoulu) ja ammattiopistot, lukiot sekä muut toisen asteen oppilaitokset (mm. Gradia).

Kehittämistoiminnassa tehdään yhteistyötä lukuisten järjestökumppaneiden kanssa (mm. oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Suomen CP-liitto, Kehitysvammaliitto, Aivoliitto, ADHD-liitto, Erilaisten oppijoiden liitto, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Pesäpuu ry, Suomen Vanhempainliitto, Suomen isovanhemmat ry, LIKES, Haukkalan säätiö, Monikulttuurikeskus Gloria, Martat, Kuntoutussäätiö, Folkhälsan, Lukukeskus) ja uusia kumppanuuksia luodaan jatkuvasti.

Myös kunnat ja niiden palveluyksiköt ja oppilaitokset, sekä oppilaat ja heidän vanhempansa ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Instituutin asiantuntijoita on mukana työryhmissä ja neuvottelukunnissa ja ohjausryhmissä. Listaus näistä jäsenyyksistä löytyy liitteestä 2.

Niilo Mäki Instituutin keräämiä aineistoja käytetään väitöskirja- ja muussa tutkimuksessa. Osa Niilo Mäki Instituutin tutkijoista tekee omaa väitöskirjaansa. Väitöskirjoja valmistui vuonna 2019 kaksi: Mika Paananen väitteli otsikolla ”Mastering learning situations: Self-regulation, executive functions and self-regulatory efficacy among elementary school children” ja Anna-Kaija Eloranta otsikolla ”A follow-up study of childhood learning disabilities: Pathways to adult-age education, employment and psychosocial wellbeing”.

Tällä hetkellä väitöskirjoja on tekeillä seuraavilla (väitöskirjat arvioidussa valmistumisjärjestyksessä):

- Marko Niemelä: Knowledge Discovery from Educational and Practical Data. Informaatioteknologia, JYU. Arvioitu valmistuminen 2021.
- Ann-Katrine Risberg: Early identification of reading and writing difficulties among monolingual and bilingual pupils in Finland. Erityispedagogiikka, ÅA. Arvioitu valmistuminen 2021.
- Pia Vataja: The development of literacy skills among monolingual and bilingual Finnish-Swedish children in early school years. OKL, JYU. Arvioitu valmistuminen 2021.
- Jari Westerholm: Puuttuvan tiedon käsittely psykometrisissä aineistoissa. Tilastotiede, JYU. Arvioitu valmistuminen 2022.
- Suvi Ylönen: Hahmotusvaikeuksille annetut merkitykset kokemusasiantuntijoiden puheessa. JYU. Arvioitu valmistuminen 2022.
- Annastiina Kettunen: Epäkonventionaaliset sanavalinnat edistyneiden suomenoppijoiden akateemisissa teksteissä. Humanistinen tiedekunta, JYU. Arvioitu valmistuminen 2023.
- Sini Teivaanmäki: Alle kouluikäisten lasten toiminnanohjauksen vaikeudet ja taitojen varhainen tukeminen. Psykologia, JYU. Arvioitu valmistuminen 2023.
- Georgia Gerike: Mapping cognitive processes in reading disability and comorbid ADHD. Psykologia, JYU. Arvioitu valmistumisaika 2023.
- Enni Junttila: Teatterin lukiodiplomin arviointi opiskelijan ja opettajan näkökulmasta. Taidekasvatus, JYU.

Niilo Mäki Instituutin henkilöstöä osallistuu/on osallistunut vuonna 2019 väitöskirjojen ohjaamiseen ja ohjausryhmiin seuraavasti:

- Timo Ahonen: Anna-Kaija Eloranta (psykologia, JYU, valmistunut 2019), Sini Teivaanmäki (psykologia, JYU) ja Minna Peltopuro (psykologia, JYU)

- Jarkko Hautala: Otto Loberg (psykologia, JYU, valmistunut 2019) ja Nina Kullberg
- Riikka Heikkilä: Jenni Puttonen (kasvatustiede, JYU)
- Liisa Klenberg: Sini Teivaanmäki (psykologia, JYU)
- Juha-Matti Latvala: Georgia Gerike (psykologia, JYU)
- Paula Salmi: Pia Vataja (OKL, JYU), Ann-Katrine Risberg (ÅA) ja Eeva Asp (psykologia, JYU)

7. Kansainvälinen toiminta

Niilo Mäki Instituutin yksi tavoitteista on kansainvälisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisääminen. Kansainvälisyyden tavoitteena on luoda verkostoja ja uusia mahdollisuuksia Niilo Mäki Instituutin toiminnan kehittämiseksi ja laajentamiseksi. Vuoden 2019 aikana on toteutettu kansainvälistä toimintaa muun muassa seuraavilla tavoilla.

Kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistyötä

Niilo Mäki Instituutin toteuttamissa hankkeissa tehtiin kansainvälistä yhteistyötä hankesuunnitelmien mukaisesti.

GraphoLearn-harjoitusmenetelmää on kehitetty tutkimustarkoituksiin belgialaisten tutkijoiden (KU Leuven) ja grönlantilaisten tutkijoiden (Grönlannin opetusvirasto) kanssa. Tutkimustoiminta käynnistyi flaaminkielisellä peliversiolla Belgiassa suunnitelmien mukaisesti vuoden 2018 lopussa ja jatkui keväällä 2019. Grönlannissa tutkimus käynnistyi syksyllä 2019.

Euroopan Komission Marie Skłodowska-Curie ITN (Innovative training network) -hanke Neo Prism C käynnistyi 2019. Hankkeeseen rekrytoitiin tohtoriopiskelijaksi Georgia Gerike, jonka väitöskirjassa tutkitaan lukemisvaikeuden ja ADHD:n päällekkäistymistä ja niihin liittyviä kognitiivisia prosesseja. Tutkimuksessa hyödynnetään Lastentutkimuslinikalta kerättyä tutkimusaineistoa ja uutta, kerättävää aineistoa.

Ulkoministerin rahoittama eTaleAfrica -hankkeen jatko käynnistyi 2019. Hankkeessa laaditaan e-oppimisympäristö lukemaan oppimisen ja opettamisen tueksi Afrikassa. Hanke toteutetaan yhteistyössä seuraavien kumppanien kanssa: Jyväskylän yliopisto, Helsingin yliopisto, Namibian yliopisto, Kenya Institute of Special Education, Sambian yliopisto ja Archbishop Mihayo University College of Tabora (Tansania). Hankkeessa järjestettiin vuonna 2019 kaksi työpajatapaa, yksi Namibiassa ja yksi Suomessa.

Muu kansainvälinen yhteistyö

Yhteisjulkaisuja on valmisteilla useiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa ja monissa hankkeissa tehdään yhteistyötä ulkomaisten tutkijoiden kanssa.

GraphoGame-oppimispelin kansainvälisestä jakelusta tehtiin kesällä 2017 sopimus Learning Intelligence Group Oy:n kanssa, jonka alaisuuteen perustettu GraphoGroup Oy jakelee GraphoGamea eri maissa. Yrityksen verkkosivuilta <https://www.graphogame.com/> löytyy lisätietoa pelistä ja sen saatavilla olevista kieliversioista.

GraphoGameen liittyvä tutkimus- ja kehittämistyö jatkuu Niilo Mäki Instituutissa ja Jyväskylän yliopistossa nimellä GraphoLearn. Suomessa käytössä olevan Ekapelin jakelu tapahtuu jatkossakin Niilo Mäki Instituutin kautta.

Liitteet:

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin julkaisuluettelo 2019

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2019

Liite 3. Valtuuskunnan ja hallituksen jäsenet vuonna 2019

Väitöskirjat

Eloranta, A.-K. (2019). A follow-up study of childhood learning disabilities: Pathways to adult-age education, employment and psychosocial wellbeing. Väitöskirja. Jyväskylän yliopisto. Saatavilla:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7948-5>

Paananen, M. (2019). Mastering learning situations: Self-regulation, executive functions and self-regulatory efficacy among elementary school children. Väitöskirja. Jyväskylän yliopisto. Saatavilla:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7928-7>

Tutkimusartikkelit

Aro, T., Eklund, K., Eloranta, A.-K., Närhi, V., Korhonen, E., & Ahonen, T. (2019). Associations Between Childhood Learning Disabilities and Adult-Age Mental Health Problems, Lack of Education, and Unemployment. *Journal of Learning Disabilities*, 52 (1), 71-83. [doi:10.1177/0022219418775118](https://doi.org/10.1177/0022219418775118) [Open access](#)

Asikainen, M., Ervast, L., Ahonen, T., Komulainen, J., Korhonen, K., Nopola-Hemmi, J., . . . , & Walldén, T. (2019). Kehityksellinen kielihäiriö (kielellinen erityisvaikeus, lapset ja nuoret) : Käypä hoito -suositus. In *Duodecim : Käypä hoito*. Lääkäriseura Duodecim. Retrieved from <http://www.kaypahoito.fi/hoi50085> [Open access](#)

Borleffs, E., Maassen, B. A. M., Lyytinen, H., & Zwarts, F. (2019). Cracking the Code : The Impact of Orthographic Transparency and Morphological-Syllabic Complexity on Reading and Developmental Dyslexia. *Frontiers in Psychology*, 9, 2534. [doi:10.3389/fpsyg.2018.02534](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02534) [Open Access](#)

Eloranta, A.-K., Närhi, V., Ahonen, T., & Aro, T. (2019). Does Childhood Reading Disability or Its Continuance Into Adulthood Underlie Problems in Adult-Age Psychosocial Well-Being? : A Follow-Up Study. *Scientific Studies of Reading*, 23 (4), 273-286. [doi:10.1080/10888438.2018.1561698](https://doi.org/10.1080/10888438.2018.1561698) [Open access](#)

Eloranta, A.-K., Närhi, V., Eklund, K., Ahonen, T., & Aro, T. (2019). Resolving reading disability : Childhood predictors and adult-age outcomes. *Dyslexia*, 25 (1), 20-37. [doi:10.1002/dys.1605](https://doi.org/10.1002/dys.1605) [Open access](#)

Gialluisi, A., Andlauer, T. F., Mirza-Schreiber, N., Moll, K., Becker, J., Hoffmann, P., . . . Schulte-Körne, G. (2019). Genome-wide association scan identifies new variants associated with a cognitive predictor of dyslexia. *Translational Psychiatry*, 9, 77. [doi:10.1038/s41398-019-0402-0](https://doi.org/10.1038/s41398-019-0402-0) [Open Access](#)

Hannonen, R., Aunola, K., Eklund, K., & Ahonen, T. (2019). Maternal Parenting Styles and Glycemic Control in Children with Type 1 Diabetes. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16 (2), 214. [doi:10.3390/ijerph16020214](https://doi.org/10.3390/ijerph16020214) [Open access](#)

Hirvonen, R., Yli-Kivistö, L., Putwain, D. W., Ahonen, T., & Kiuru, N. (2019). School-related stress among sixth-grade students : Associations with academic buoyancy and temperament. *Learning and Individual Differences*, 70, 100-108. [doi:10.1016/j.lindif.2019.01.012](https://doi.org/10.1016/j.lindif.2019.01.012) [Open access](#)

Hautala, J., Loberg, O., Azaiez, N., Taskinen, S., Tiffin-Richards, S. P., & Leppänen, P. H. (2019). What information should I look for again? Attentional difficulties distracts reading of task assignments. *Learning and Individual Differences*, 75, 101775.

Huhdanpää, H., Klenberg, L., Westerinen, H., Bergman, P. H. & Aronen, E. T. (2019). Impairments of executive functioning in young children referred to child psychiatric outpatient clinic. *Clinical Child Psychology & Psychiatry*, 24, 95-111.

Kanerva, K., Kiistala, I., Kalakoski, V., Hirvonen, R., Ahonen, T., & Kiuru, N. (2019). The feasibility of working memory tablet tasks in predicting scholastic skills in classroom settings. *Applied Cognitive Psychology*, 33 (6), 1224-1237. [doi:10.1002/acp.3569](https://doi.org/10.1002/acp.3569) [Open access](#)

- Kiuru, A., Ahola, T., Klenberg, L., Tommiska, V., Lano, A., Kleemola, P., Haavisto, A. & Fellman, V. (2019). Postnatal N-acetylcysteine does not provide neuroprotection in extremely low birth weight infants: A follow-up of a randomized controlled trial. *Early Human Development*, 132, 13–17. doi: 10.1016/j.earlhumdev.2019.03.006
- Lehikoinen, A., Ranta-Nilkku, E., Mikkonen, J., Kaartinen, J., Penttonen, M., Ahonen, T., & Kiuru, N. (2019). The role of adolescents' temperament in their positive and negative emotions as well as in psychophysiological reactions during achievement situations. *Learning and Individual Differences*, 69, 116-128. [doi:10.1016/j.lindif.2018.11.004](https://doi.org/10.1016/j.lindif.2018.11.004)
- Loberg, O., Hautala, J., Hämäläinen, J., & Leppänen, P.H.T. (2019). Influence of reading skill and word length on fixation-related brain activity in school-aged children during natural reading. *Vision Research*, 165, 109-122.
- Puolakanaho, A., Lappalainen, R., Lappalainen, P., Muotka, J., Hirvonen, R., Eklund, K., . . . , & Kiuru, N. (2019). Reducing Stress and Enhancing Academic Buoyancy among Adolescents Using a Brief Web-based Program Based on Acceptance and Commitment Therapy : A Randomized Controlled Trial. *Journal of Youth and Adolescence*, 48 (2), 287-305. [doi:10.1007/s10964-018-0973-8](https://doi.org/10.1007/s10964-018-0973-8) [Open access](#)
- Päivinen, M., Ahonen, T., Eklund, K., Hirvonen, R., & Kiuru, N. (2019). The role of reading difficulties in the associations between task values, efficacy beliefs, and achievement emotions. *Reading and Writing*, 32 (7), 1723-1746. [doi:10.1007/s11145-018-9922-x](https://doi.org/10.1007/s11145-018-9922-x) [Open access](#)
- Ronimus, M., Eklund, K., Pesu, L., & Lyytinen, H. (2019). Supporting struggling readers with digital game-based learning. *Educational Technology Research and Development*, 67(3), 639-663.
- Ronimus, M., Eklund, K., Pesu, L., & Lyytinen, H. (2019). Supporting struggling readers with digital game-based learning. *Educational Technology Research and Development*, 67(3), 639–663. <https://doi.org/10.1007/s11423-019-09658-3>
- Sainio, P., Eklund, K., Ahonen, T., & Kiuru, N. (2019). The Role of Learning Difficulties in Adolescents' Academic Emotions and Academic Achievement. *Journal of Learning Disabilities*, 52 (4), 287-298. [doi:10.1177/0022219419841567](https://doi.org/10.1177/0022219419841567)
- Teivaanmäki, S., Huhdanpää, H., Kiuru, N., Aronen, E., Närhi, V. & Klenberg, L. (2019). Heterogeneity of executive functions among preschool children with psychiatric symptom. *European Child & Adolescent Psychiatry* [Epub ahead of print] Doi:: 10.1007/s00787-019-01437-y

Kirjat ja kirjanluvut

- Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen M-K. & Tiina Siiskonen (toim.) 2019. Oppimisen vaikeudet: Niilo Mäki Instituutti. Julkaistiin myös e-kirjana.
- Ahonen, T., Asunta, P. & Viholainen, H. (2019). Motoriset oppimisvaikeudet. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M, Aro, T., Lerkkanen, M-K., Siiskonen, T. *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti.
- Ahonen, T., Kere, J. & Parviainen Tiina. (2019). Oppimisvaikeuksien perinnöllinen ja neurokognitiivinen tausta. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M, Aro, T., Lerkkanen, M-K., Siiskonen, T. *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti.
- Aro, T., Ahonniska-Assa, J., Aro, M. & Ahonen, T. (2019). Oppimisen vaikeuksien tunnistaminen. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M, Aro, T., Lerkkanen, M-K., Siiskonen, T. *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti.
- Aunola, K., Heinonen, J. & Leppänen, U. (2019). Vanhempien ja kodin merkitys oppimisessa. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M, Aro, T., Lerkkanen, M-K., Siiskonen, T. *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti.

Häkkinen, P., Kiili, C., Hautala, J., Pöysä-Tarhonen, J., Kanninen, L., & Leppänen, P.H.T. (2019). Lukemisen ja oppimisen vaikeudet digitaalisissa ympäristöissä. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen, M-K., Siiskonen, T. *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti.

Lerkkanen, M-K., Ahonen, T., Ketonen, R. & Leppänen, U. (2019). Kirjoittamisen vaikeudet. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen, M-K., Siiskonen, T. *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti.

Lyytinen, H., Eklund, K., Ronimus, M., & Lyytinen, P. (2019). Lukemaan oppimisen vaikeudet, niiden varhainen tunnistaminen ja ennaltaehkäisy. Teoksessa M. Takala & L. Kairaluoma (toim.), *Lukivaikeudesta lukitukseen* (s. 25–53). Tallinna, Viro: Gaudeamus.

Lyytinen, H., Ojanen, E., Jere-Folotiya, J., Ngorosho, S., Sampa, F., February, P., Malasi, F., Munachaka, J., Yalukanda, C., Pugh, K. et al. (2019). Challenges Associated with Reading Acquisition in Sub-Saharan Africa : Promotion of Literacy in Multilingual Contexts. In Spaul & Comings, (Eds.) *Improving Early Literacy Outcomes : Curriculum, Teaching, and Assessment*, IBE on Curriculum, Learning, and Assessment, 4. Leiden: Brill Sense, 119-132. DOI: 10.1163/9789004402379_007 Open Access

Lyytinen, H., Richardson, U. & Aro, M, (2019). Developmental Dyslexia in Finnish. In Verhoeven, Perfetti & Pugh (Eds.) *Developmental Dyslexia across Languages and Writing Systems*. Cambridge: Cambridge University Press, 118-132. Open Access

Närhi, V., Karhu, A., Klenberg, L., Paananen, M., & Puustjärvi, A. (2019). Tarkkaavuuden, itsesäätelyn ja toiminnanohjauksen vaikeudet. Teoksessa: T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen, *Oppimisen vaikeudet*. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti

Risberg, A-K., Vataja, P., Plyhm, L., Lerkkanen, M-K., Aro, M., Westerholm, J. & Salmi, P. 2019. ILS – Individuell läsning och skrivning: Niilo Mäki Instituutti.

Räsänen, P., Ylönen, S. & Talvinen, A. (2019). Hahmotusvaikeudet. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen, M-K., Siiskonen, T. *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti.

Savolainen, H., Närhi, V. & Savolainen, P. (2019). Myönteisen käyttäytymisen tukeminen opetuksessa. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen, M-K., Siiskonen, T. *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti.

Siiskonen, T., Ahonen, T. & Määttä, S. (2019). Kielenkehityksen vaikeudet. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen, M-K., Siiskonen, T. *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti.

Kuntoutusmenetelmät ja arviointimateriaalit

Klenberg, L., Närhi, V., Husberg, H., Slama, S. & Määttä, S. (2019). Kummi 19: Självreglering och exekutiva färdigheter. Att stödja riktning, motivation och kapacitet i skolan. Jyväskylä: Niilo Mäki Institutet.

Laine, M., Neitola, T., Rautakoski, P., Westerholm, J., Salmi, P. & Plyhm, L. (2019). VBT – Verbenämningstest. Handledning. Niilo Mäki Institutet.

Laine, M., Neitola, T., Renvall, K. & Laakso, M. 2019. TNT - Toimintanimeämistesti: Niilo Mäki Instituutti.

Loukusa, S. 2019. Pragma-testi – Sosiaalisen ja pragmaattisen kielen ymmärtämisen testi: Niilo Mäki Instituutti.

Mäkinen Leena, 2019. Kissatarina – Lasten kerrontataitojen arviointimenetelmä: Niilo Mäki Instituutti.

Paananen, M., Pöyliö, H., Määttä, S., Hautala, J., Eklund, K., Kinnunen, M., Westerholm, J. & Holopainen, L. (2019). DigiLukiseula – digitaalinen luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä nuorille ja aikuisille. Niilo Mäki Instituutin verkkojulkaisu: <https://digilukiseula.nmi.fi/>.

Risberg, A-K, Vataja, P., Plyhm, L., Lerkkanen, M-K., Aro, M., Westerholm, J., & Salmi, P. (2019). ILS – Individuell Läsning och Skrivning. Handledning. Niilo Mäki Insitutet.

Salmi, P., Plyhm, L., Risberg, A-K, Vataja, P. & Westerholm, J. (2019). SSB – Test I Snabb Seriell Benämning. Handledning. Niilo Mäki Institutet.

Toimintaohjekuvat varhaiskasvatukseen ja kouluun, 2019: Niilo Mäki Instituutti. Julkaistiin myös e-julkaisuina

Kongressi- ja muut esitykset

Hautala, J., Loberg, O., & Leppänen, P.H.T. (2019). Fixation positions during reading reflect visual sampling strategies. Oral presentation at *European Conference on Eye Movements*, 18-22.8.2019. Alicante, Spain.

Hautala, J., Junttila, E., Ronimus, M. Lukusujuvuutta lukuteatterista. Spoken presentation at annual conference of Finnish Educational Research Association (FERA), 22.11.2019, Joensuu, Finland.

Hautala, J. Lukukognitio: Silmänliikkeiden ohjauksesta luetun ymmärtämiseen ja lukuteatteriin. Tutkimus ja lapset -seminaarisarja, 1.11.2019. Niilo Mäki Institute, Finland.

Hautala, J. Eye movement research on reading and literacy skills - examples of JYU projects and approaches. MultileTe II -steering committee meeting, JYU, 27.5.2019.

Husberg, H. (2019). *Exekutiva färdigheter och självreglering – Stöd i förskola och skola*. Dyskalkyli 100 år - Nationell konferens om dyskalkyli, Stockholm, 21.11.

Husberg, H. (2019). *Självreglerande elever = framgångsrika elever*. Kvalitetsmässan, Göteborg, 14.11.

Leppänen PH, Hämäläinen JA, Lohvansuu K, Kiili C, Hautala J, Loberg O, Kanninen L and Otieno SC (2019). Neurocognitive risk factors for developmental dyslexia. *Conference Abstract: 4th International Conference on Educational Neuroscience*. doi: 10.3389/conf.fnhum.2019.229.00025

Otieno SC, Sormunen E, Kiili C, Hautala J, Kanninen L, Pöysä-Tarhonen J and Leppänen PH (2019). Investigating challenges readers with learning difficulties face on the Internet.. *Conference Abstract: 4th International Conference on Educational Neuroscience*. doi: 10.3389/conf.fnhum.2019.229.00013

Paananen, M. (2019). *Koululaisen oman toiminnan ja käyttäytymisen säätelyn taidot – tukemisen keinoja*. Aivoviikko, Jyväskylän Yliopisto.

Paananen, M. (2019). *DigiLukiseula – digitaalinen lukemisen ja kirjoittamisen taitojen arviointimenetelmä nuorille ja aikuisille*. Psykologimessut 7.11.2019 ja LEO-seminaari (Suomen lukioiden erityisopettajien valtakunnallinen seminaari) 25.11.2019.

Paananen, M. & Karhu, A (2019). *Check in Check out (CICO)*. Oppimisen ja kasvun tuen päivät, Jyväskylä.

Risberg A-K., Ström K., Wolff U., Vataja P., Salmi P. (2019) *Kartläggning av läs- och skrivförmåga bland en- och tvåspråkiga elever i årskurs 1*. Skriv! Les! Stavanger.

Ronimus, M. (2019, kesäkuu). Intervention for the poorest 5 % readers: Under which conditions is it successful? Esitys The Society for Research on Learning Disorders (SRLD) -konferenssissa, Padova, Italia.

Ronimus, M. (2019, kesäkuu). Dyslexia, genes and the brain – overview of a running project. Esitys The International Workshop of Advanced Learning Sciences (IWALS) -konferenssissa, 2019, Jyväskylä, Suomi.

Ronimus, M. & Ketonen, R. (2019, elokuu). Children's self-efficacy beliefs impact the efficiency of game-based learning. Esitys EARLI 2019 -konferenssissa, Aachen, Saksa.

Teivaanmäki, S., Huhdanpää, H., Kiuru, N., Aronen, E., Närhi, V. & Klenberg, L. (2019). Profiles of executive functions in among preschool children with psychiatric symptoms. 7th Meeting of the Federation of the European Societies of Neuropsychology (FESN), Milan, Italy.

Vataja, P., Husberg, H., Slama, S. & Risberg, A-K. (2019) *Hur kan vi bättre stöda elever i finlandssvenska skolor. Resultat och material från ILS-projektet*. Educa-mässan. Svenska hörnan. Helsingfors, 26.1.2019.

Vataja, P., Risberg, A-K., Lerkkanen, M-K., Aro, M., Westerholm, J. & Salmi, P. (2019). *Läsutvecklingen hos enspråkiga och tvåspråkiga finlandssvenska barn i de tidiga skolåren*. Skriv! Les! Stavanger.

Pro Gradut ja muut opinnäytetyöt

Andersson, S. (2019). Samband mellan verbbenämningsförmåga och läs- och skrivförmåga hos skolbarn. Pro gradu-avhandling i logopedi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Barkar, J. (2019) Samband mellan snabb seriell benämningsförmåga och läs- och skrivförmåga hos finlandssvenska lågstadieelever. Pro gradu-avhandling i logopedi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Björklund, E (2020). Under arbete. Pro gradu-avhandling i specialpedagogik. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Åbo Akademi.

Harju, J. (2019). Lukusujuvuus ja kirjoittaminen kohonneen lukivaikeusriskin oppilailla 1. ja 2. luokilla kaksoisvaikeushypoteesin näkökulmasta. Erityispedagogiikan pro gradu -tutkielma. Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta. Jyväskylän yliopisto.

Karlsson, E. (2019). Verbbenämning hos finlandssvenska skolbarn: skillnader mellan könen och en- och tvåspråkighet. Pro gradu-avhandling i logopedi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Lillqvist M. (2019). Snabb seriell benämning hos enspråkiga och flerspråkiga finlandssvenska skolbarn. Pro gradu-avhandling i logopedi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Mäkkylä, J. (2019). Samband mellan benämningsförmåga och läsningsförmåga hos skolbarn i Svenskfinland. Pro gradu-avhandling i logopedi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Nybonn, J. (2019). Betydelsen av bakgrundsfaktorer för skillnader i läsförmåga hos finlandssvenska förstaklassare. Pro gradu-avhandling i logopedi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Stara, K. (2019). Läsflyt och räkneflyt hos elever i årskurs 1 och 2 i relation till kön och språklig bakgrund. Pro gradu-avhandling i specialpedagogik. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Åbo Akademi.

Wikar, J. (2019). Specialpedagogiskt stöd i läsning i årskurs 1-2 i finlandssvenska skolor. Pro gradu-avhandling i specialpedagogik. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Åbo Akademi.

Muut julkaisut

Gädda, L., Derefalk, M., Husberg, H., Slama, S., Närhi, V. & Laine, M. (2019). Tvåspråkighet och lärarskattade exekutiva funktioner samt prestationsbaserade kognitiva färdigheter hos elever i grundskolan. NMI Bulletin Svenskspråkigt specialnummer.

Määttä, S. & Husberg, H. (2019). Bedömning av självregleringsfärdigheter och stöd för barns utveckling inom dagvården. NMI Bulletin Svenskspråkigt specialnummer.

Näyhä Henna. (2019). Lapsen motoriset pulmat varhaiskasvatuksen ja koulun arjessa – katsaus DCD13 Bridging the Disciplines -konferenssin esiseminaariin. NMI Bulletin 2019/29, (4), s. 37-47.

Paananen, M. (2019). DigiLukiseula tunnistaa lukivaikeusriskin. *Ketju-lehti*, 3.

Salmi, P., Plyhm, L., Risberg, A-K, Vataja, P. & Laine, M. (2019). VBT och SSB – två nya benämningstest för finlandssvenska 6–12-åringar. NMI Bulletin svenskspråkiga specialnummer, 92–102.

Tervo, T. (2019). Poimintoja Hyvä Alku -tapahtumasta 20.–21.9.2018. NMI Bulletin 2019/29 (1), s. 69-74.

Tervo, T.. (2019). Monipuolisuutta kouluarkeen – teknologia pedagogisena työkaluna, NMI Bulletin 2019/29, (2), s. 42-46.

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2019

Haakana, Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen

Hautala, Jarkko

- DigiLukiSeulan ohjausryhmän jäsen
- NMI:n Kummi-sarjan toimituskunnan jäsen
- JYU:n COPSOI -tutkimusryhmän jäsen

Klenberg, Liisa

- Helsingin yliopiston neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen ohjausryhmän jäsenyys
- Suomen neuropsykologisen yhdistyksen erikoistumislautakunnan jäsenyys

Lahti, Juha

- JAMK:n ESR-rahoitteisen KOMPPAA-hankeen ohjausryhmän puheenjohtajuus

Latvala, Juha-Matti

- Hallituksen jäsen 5/2018-, Kuntoutussäätiö.
- Jäsen Lukuliikkeen seurantaryhmässä 2019-.
- Ohjausryhmän jäsen Erilaisten oppijoiden liiton Taitotuunaajat-hankkeessa 2018-2019.
- Jäsen Selkokielen neuvottelukunnassa.
- Jäsen Selkokirjatyöryhmässä.
- Jäsen Oikeus oppimiseen neuvottelukunnassa.
- Ohjausryhmän jäsen NeoPrismC -hanke (EU:n ETN-projekti)
- Jäsen LAPE-ohjelman maakunnallisessa ohjausryhmässä 2017-2019

Rintanen, Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen

Räsänen, Pekka

- Celia- Näkövammaisten kirjasto: johtokunnan jäsenyys

Salmi, Paula

- NMI Bulletin -lehden toimituskunnan jäsen
- Kielipolku -lehden toimituskunnan jäsen
- Vertaisarviointi kansainvälisissä julkaisuissa

Ylönen, Suvi

- Muuramen kulttuurikarusellin ohjausryhmä

NIILO MÄKI -SÄÄTIÖN VALTUUSKUNTA JA HALLITUS 2019

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto vuonna 2019

Niilo Mäki Säätiön hallintoelimiä ovat hallintoneuvosto ja hallitus. Hallintoneuvostoon kuuluu puheenjohtaja ja 12-15 muuta jäsentä, jotka valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston sääntömääräisissä kokouksissa käsitellään mm. toimintakertomus ja tilinpäätös (kevätkokous) sekä seuraavan vuoden toimintasuunnitelma (syyskokous). Hallintoneuvoston jäsenet vuonna 2019 olivat (suluissa viimeinen valintavuosi).

Lea Pulkkinen, pj	(2016) Haukkalan säätiö
Onerva Mäki	(2017) Niilo Mäen perikunta
Marja-Leena Laakso	(2016) Jyväskylän yliopistosäätiö
Raimo Lappalainen	(2016) Jyväskylän yliopistosäätiö
Nico Holmberg	(2016) Jyväskylän kaupunki
Mikko Aro, 1. vpj	(2017) Jyväskylän yliopistosäätiö
Nina Hovén-Korpela	(2018) ADHD-liitto ry
Elina Salo-Orkamaa	(2018) Aivoliitto ry
Marju Silander, 2. vpj	(2016) Suomen CP-liitto ry
Katariina Pärnä	(2017) Mannerheimin lastensuojeluliitto
Leena Kokko	(2017) Kehitysvammaliitto
Ulla Laine/Riia Palmqvist	(2017) Opetushallitus
Anne Vierelä	(2016) Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Berndt-Johan Lindström	(2017) Svenska Kulturfonden

Niilo Mäki -säätiön hallitus vuonna 2019

Niilo Mäki Säätiön hallitukseen kuuluu puheenjohtaja sekä 4-6 jäsentä varajäsenineen. Hallintoneuvosto nimeää hallituksen vuodeksi kerrallaan. Seuraavassa hallituksen jäsenet sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä vuonna 2019.

Jäsen

Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja
Hannu Savolainen
Timo Ahonen
Ulla Richardson
Paavo Leppänen, varapuheenjohtaja
Päivi Kalilainen
Anne Korhonen

Varajäsen

Onerva Mäki
Tuomo Virtanen
Tiina Parviainen
Reija Alen
Visa Virtanen
Seppo Huhtiniemi
Kirsi Kallionpää